

AMERIKOS LIETUVIS

LITHUANIAN AMERICAN

No. 1 Vol. VI.

Tel. Park 6407

WORCESTER, MASS., 2 d. Sausio (January), 1919 m.

Entered as second-class matter September 29, 1914, at the post office at Worcester, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

5 cents per copy

Metai 6

Lenkų Armija Kesina Užimti Vilnių.

Lenkai neva nori apginti Vilnių nuo bolševikų. Paderewskis bus Lenkijos prezidentu. Sakoma sąjungiečiai tuo tarpu nesius daugiau kareivių Rusijon. Didelės riaušės Berline. Kruvinas mušis tarp lenkų ir vokiečių Poznaniuje. Sinn Feineriečiai rengiasi apskelbti republiką Airijoje. Prez. Wilson iškilmingai priimtas Anglijoje.

Vokiečiai susitaisė naują konstituciją.

Amsterdam, gruod. 23 d. — Anot Berlio laikraščiu, konferencija, kuri atsibuvo Berline del pasitarimų kas link naujos konstitucijos del Vokietijos sutiko ant sekančių dalykų: kad nauja Vokietijos respublika turės prezidentą, turinti galybę pusiaukeyje tarp S. V. prezidento ir Anglijos karaliaus; prezidentas išrinktų ministrų kabinetą, pagal parlamentariškus principus; kabinetui pagelbės delegatai iš įvairių federatyvių vokiečių respublikų, kurių skaičius sieks ar 14 ar 15.

Konferencijoj del sutvėrimo konferencijos dalyvavo išjūmūs vokiečių profesorai ir viešas austrų ministeris, visi geri žinovai konstitucijū teisiū.

Marininkai pagriebė palociū.

Berlinas, gruod. 24 d. — Sukilę vokiečių marininkai, kurie griebėsi prie ginklų kuomet jiems buvo paliepta sugrįžti į savo laivus, turėjo smarkų mušį, su karine sargyba, kuriame 4 iš jų krito, o 10 buvo sužeista. Paskui jie užsibarikadavo ex-kaizerio palociuje. Jie turi pagriebę miesto karinį komandantą.

Bavarijos klerikalai sakoma agituoja už sugražinimą monarchijos Vokietijoj. Republikos šalininkai iš savo pusės drūčiai agituoja už federatyvę respubliką.

Prez. Wilson praleido Kalėdas su kariumene.

Chaumont, gruod. 25 — Prez. Wilson ir jo žmona atvyko čionai (čia tuo tarpu randasi S. V. armijos viršausios kvartieros), gana anksti. Jie buvo priimti su didele iškilme miesto majoro ir gyventojų. Prezidentas peržiūrėjo amerikonių pulkus čionai randančius ir pasakė jiems prakalbą, kurioj jis išgyrė jų pasišventimą ir pranešė, jog jie ne-

veltui kovojo; jog kitos tautos priima Suv. Valstijų taikos programą ir kad viskas bus nustatyta taikos konferencijoj pagal teisybę. Jis vėliau valgė pietus su 26-tos divizijos oficeriais.

S. V. drednautai sugrįžo namon.

New York, gruod. 25 — Suv. Valstijų 10 dideli karės laivai — drednautai — sugrįžo šiandien namon, po 18 mėnesių tarnavimo Europos vandeniuose. Ant rytojaus jiems rengiama milžiniška priėmimo paroda.

Sąjungiečiai nesius daugiau kareivių Rusijon.

Paryžius, gruod. 25 d. — Anot pranešimų iš oficialių rateliū, sąjungiečių valdžios nutarė nesiusi daugiau savo kareiviū į Rusiją, bent tuo tarpu.

Didėji Britanija ir S. V. sakoma, pripažysta, kad reikiama Rusijai pagelbėti sugrįžti į normalį stovį, betgi mato, kad įsikšimas su didelėm karinėm spēkom butų pavojinga ir pridarytų visokiū kliūčių.

Princas Lvovas, buvęs Rusijos premieras, sako buk sąjungiečiai, jeigu tikrai nori gelbėti Rusiją, turi pagriebti 200,000 kareiviū. Bet sąjungiečiai tuo tarpu, žada suteikti tik moralę pagelbą Omsko ir kitom valdžiom. (Kiek laiko atgal, Senatorius Hiram Johnson iš Californijos inėšė rezoliuciją į kongresą reikalaujant, kad Suv. Valstijų valstybės departamentas praneštų Senatui visas galimas žinias apie tikrą dalykū stovį Rusijoj, ir praneštų kokia Suv. Valstijų politika šiame dalyke. Kongresas tuo tarpu nieko neveikė kaslink šios rezoliucijos, bet kuomet vėl susirinko po Naujų Metų, tai Johnson sako buk vėl inėšė tą dalyką.

Riaušės Barcelonoje.

Barcelona (Ispanijoj), gr. 25 d. — Užvakar čionai at-

sibuvo gan žymios riaušės tarp grupų atstovaujančių partijas, kurios reikalauja autonomijos del Catalonijos (4 Ispanijos provincijū) ir tarp atstovų partijū, kurios nori likti susivieniję su Ispanija. Viena ypata buvo užmušta, o daugelis kitų sužeista.

Francuzai Odesoje.

Odesoj, gruod. 20 d. — (žinios parėjo tik gruod. 25 d. —) Bolševikai sakoma suareštavo amerikonių konsulį Taškente, Turkestane.

18 d. gruod. Odesoj buvo žiaurus kovojimas gatvėse per keias valandas. 5,000 francuzų pulkū dalyvavo, su kanuolėm nuo jų laivų. Daugiau negu 200 ypatū buvo užmušta. Francuzai pagelbėjo rusams, kurie kovojo su kokia tai "republikoniška" armija, kuri nori užimti Odesą.

Taikos Kongresas turės daugiau nē 100 atstovū.

Paryžius, gruod. 26 d. — Jau nutarta, kad Taikos Konferencijoj bus tarp 100 ir 120 delegatū paeinančių iš 27 valstybiū. Didžiosios valstybės, kaip Suv. Valstijos, Didėji Britanija, Francija ir Italija turės po 5 delegatus, o kitos šalys turės nuo vieno iki keturiū delegatū su pilnais balsais, pagal didumą šalies.

Dideli streikai Silezijoje.

Kopenhagenas, gruod. 26 — Dideli streikai ištiko tarp Slezijos (Voketijoj) angliakasiū. Toks pat dalykū stovis randasi ir Vestfalijoje. Sakoma buk streikierius sukurstė kairiųjų socialistū, vedamū Dr. Liebkniechto, propaganda. Anglijū pradedama labai trukti Vokietijos industrijom.

Besarabija ir Bukovina prisideda prie Rumunijos.

Washington, gruod. 26 — Gauta žinia iš Jassy, Rumunijos, buk Besarabijos seimas nutarė visiškai prisidėti prie Rumunjos. Czernovitzė, Bukovinoj, šiomis dienomis atsibuvo tautų kongresas, kuris vienbalsiai irgi nutarė prisidėti prie Rumunjos.

Liebkniechto spēkos sukilo.

Berlinas, gruod. 26 d. — Kaip 11 val. vakare, 25 d. gruodžio, laikinė vokiečių valdžia išleido įsakymą Berlio kareiviams prisirengti prie veikimo. Dr. Liebkniechto pulkai (arba, taip vadina kraštutinių socialistū — Spartakūs partija; jie ima vardą nuo vado vergū, ku-

rie sukilo prieš Romą gilioj senovėje), buvo užėmę vidutinių socialistū organą Vorwaerts ir prūsų karės ministeriją; Vorwaerts kvartieras spartakiečiai užėmė su 18 kuikosvaidžių ir tuoj ėmė leisti plakatus ant raudono popieros po vardu "Raudonas Vorwaerts." Pats Berlio policijos viršininkas Eichhorn prisidėjo prie Vorwaerts pagriebimo. Spartakiečiai paskelbė, kad ketina nuversti Eberto valdžią ant rytojaus.

Tuojaus kareiviai bandė išvaryti marininkus iš kaizeriško palociaus. Kovoji-mas tebėjo per porą valandų, paskui kareiviai tik taip apgulė alociū.

Washington, čionai gauta žinios, buk kareiviams pavvyko išvyti jureivius iš palociaus; 63 ypatos sakoma žuvo kovojime.

Nužudė 12 bolševikū Omske.

Washington, gruod. 26 — 12 bolševikū tapo nuteisti ant sušaudymo sekant bolševikū sukilmą Omske 22 d. gruodžio.

Gauta žinia buk bolševikai gerai apsieina su amerikoni konsuliu, kuris buvo suareštuotas Turkestane.

Odesoj, Viskas jau ramiau čionai. Ukrainos respublikonų armija pasidavė francuzams. Jū vadai sakė buk jie kovojo tik prieš rusų liuosnoriū armiją, kuri priešinasi dabartiniai republikoniškai diktaturai Ukraine.

Sako caras dar gyvas.

Varšavas, gruod. 27 d. — Giminaitis gen. Skoropadskio, buvusio Ukrainos diktatoriaus, kuris čionai atvyko, pabėgdamas iš Ukrainos, butinai tvirtina, kad ex-caras ir jo šeimyna dar gyvi. Caras dabar neva gyvena neutralėje šalyje. Leninas ir Trotskis tik tyčia paskelbė jo nužudymą.

Ex-kaizeris eina sveikyn.

Paryžius, gruod. 27 d. — Čionai vakar buvo gauta žinios buk ex-kaizeris tapo nužudytas, bet vėlesnės žinios parodo, kad priešingai, ex-kaizerio sveikata daug pagerėjo pastaruoju laiku. Sakoma buk ex-kaizeris tūri padėjęs net už 5 milijonus doleriū aukso tuloje holandiečių bankoje.

Radzivilas pabėgo nuo bolševikū.

Varšavas, gruod. 27 d. — Pasirodo buk Ukrainiečių vadas Petlurą išvarė gen. Skoropadskis, diktatoriū, iš Ukrainos sostinės Kijevo 15 d. gruod. Kunigaikštis Ra-

dzivilas, kartu su kitais didžiais lenkų ponai pabėgo ir atvyko Varšavon.

Išvarė bolševikus iš Perm.

Washington, gruod. 27 d. — Rusų ambasada čionai gavo žinių nuo Omsko valdžios, kad sibiriečių pulkai atėmė miestą Perm nuo bolševikū 24 d. gruod. Daugiau nē 8,000 bolševikū paimta nelaisvėn.

Anot žinių gautū iš Bucharesto, bolševikai turi armiją 500,000 rusų kareiviū, kuriū didžiuma stojo į armiją, kad išvengtū bado.

Sąjungiečiai sakoma yra nutarę palikti Taikos Konferencijai nusprendimą ką veikti su Rusija, ar bandyti ten vesti tvarką ar ne.

Lenkai ketina užimti Vilniū.

Londonas, gruod. 28 — Anot pranešimo iš Varšavos, bolševikai grasina užimti Vilniū, Lietuvos sostinę. Lenkai yra pasiryžę to nedaleisti. Lenkų generalis štabas pareikalavo nuo vokiečių generolū Hottman ir Falkenhayn, kad duotų lenkų pulkū trukiams laisvą kelią ant gelžkeliū, kurie dabar yra vokiečių rankose, atvykimą į jų šalį. Red.)

VISIEMS LIETUVIAMS LINKIA KUOLAIMINGIAUSIŲ NAAJUŲ METŲ "AMERIKOS LIETUVIO"

REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA.

nuo lenkų rubežiaus į Vilniū. Jie taipgi prašo vokiečių, kad ieistų vėl sujungti lenkų ir lietuviū gelžkelius, kuriuos vokiečiai perkirto.

Jei vokiečių atsakymas bus neprielankus, tai lenkai ketina tuojaus pradėti maršuoti per Lietuvą. Lenkai sakoma telegrafavo į sąjungiečius, prašant, kad pasiųstų oficeriū del jų armijos. (Ši žinia yra labai pabuginanti. Lietuvai yra tiek pat pavojus nuo lenkū kaip nuo bolševikū užėmimo jos sostinės. Jei lietuviai bijosi bolševikū užpuolimo, jiems vertėtų kreiptis tiesiog į sąjungiečius del pagelbos. Labai reikia bijotis, kad jei lenkai syki įgytū Vilniū į savo rankas, jie jau nenorėtų daugiau jo paleisti. Juk jų vadai — rodos Paderewskis, tarp kitū — yra pasakė, kad Vilniūs tai antra Lenkijos sostinė! Beabejo Lietuvos žmonės žiuri su lygia baimė į lenkū kaip į bolševikū atvykimą į jų šalį. Red.)

Sinn Fein rengia apskelbti Airijos republiką.

Londonas, gruod. 28 d. — Sinn Fein partija labai laimėjo paskutiniuose rinkimuose į parlamentą; iš 125 nariū kę airiams paskirta, jie išrinko savo partijos net 70, kuriū viena yra moteris, grafienė Markievicz. Bet jie sakė neis į Anglų parlamentą ale isteigs savo Airiū parlamentą Dubline. Jie rengiasi paskelbti Airijos republiką.

Rinkimuose Anglijoje, Skotijoj ir Valijoj, Premieras Lloyd George labai laimėjo, nes jo partijos išrinkta daugiau nē 500 nariū į parlamentą.

Apie milijonas vyrū be darbo.

Washington, gruod. 28 d. — Jau daugiau negu pusė milijono kareiviū tapo paleista iš kempijų; apie 550,000 karės medegos darbininkū irgi neteko darbo. Dar apie milijoną kareiviū rengiama paleisti. Bedarbiū y-

LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ

NAUJI METAI—NAUJI DARBAL.

Lietuvos vaistybė jau tveriasi. Prūsų lietuviai prisideda prie Nepriugulmingos Lietuvos.

Vienok reikia Lietuvą atstatyti iš po karės griuvėsiū. LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ turi planą Lietuvos atstatymui:

- 1) Ikurti Vilniuje savo skyriū ir tuomet
- 2) Pagelbėti atstatyti žemdirbystę,
- 3) Pagelbėti atstatyti pirklybą,
- 4) Pagelbėti atstatyti pramonę.

Tiems planams įkūnyti reikia tuojaus 1,000,000 DOLERIŲ.

Visi, kam brangi Tėvynė-Lietuva, dėkitės prie LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖS. Šėrai po \$10. Prisidedant prie Bendrovės reikia pirkti nemažiau 5 šėrų. Indėti pinigai atneša 4 procentus kas mėtas ir šėrai auga vertėje. Rašykites į

LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ (Lithuanian Development Corporation), 320 — 5th ave., New York, N. Y. (Apgarsinimas.)

Savaitinis laikraštis
"AMERIKOS LIETUVIS"
 Eina Ketvirtadieniais
 Leidžia
M. PALTANA VIČIA
 15 Millbury Street, Worcester, Mass.
 Prenumeratos Kaina: Pusei Metų - \$1.00
 Pusei Metų - \$1.25
 Apgarsinimų kainos ant užklašinim. Antraštas:
"AMERIKOS LIETUVIS"
 15 Millbury Street, Worcester, Mass.
The Lithuanian Weekly
"LITHUANIAN AMERICAN"
 Every Thursday
 Published by
M. PALTANA VIČIA
 15 Millbury Street, Worcester, Mass.
 Yearly Subscription: \$2.00 - 6 Months \$1.00
 To Foreign Countries \$2.50 - 6 Months \$1.25
 Advertising rates on application. All communications should be addressed:
"LITHUANIAN AMERICAN"
 15 Millbury Street, Worcester, Mass.
 5 Cents per Copy.

ra dabar jau virš milijono. Bet sakoma, kad stengiamasi, kaip galint greičiau prirengti dirbtuves del taikai reikalingų produktų išdirbimo taip, kad reikia turėti viltį, kad bedarbė neilgai teisis.

Paderewskis gal bus Lenkijos prezidentas.

Londonas, gruod. 29 d. — Anot pranešimų iš Daningo ir Poznaniaus, ketinama paskelbti respublika Lenkijoj su Paderewskiu kaip prezidentu. Paderewskis įėjo į Poznanių sakoma kaip koks karalius; gatvės buvo kuopuikliausia išpuoštos, benai griežė, žmonės giedojė.

26 d. gruodžio, Poznaniuje atsibuvo kruvinos riaušės laike kurių net 138 ypatų užmušta, tame skaičiuje 38 moterų ir vaikų. Riaušės prasidėjo šiaip: Sąjungiečių komisija įvažiavo į Poznanių automobiliuje, ant kurio rodėsi amerikonių vėliava. Grupė vokiečių oficerių nuplėšė t gvelniavą ir tada šovė į automobilių. Lenkų gvardija pripuolė ir tikras mušis ištiko. Vokiečiai tvirtina, kad užpuolikai buvo lenkai persirėdę vokiečių oficerių drapanomis, su tikslu diskredituoti vokiečius sąjungiečių akyse.

Vokiečių kabinetas suskilo.

Berlinas, gruod. 29 d. — Per keletą dienų čionai tebeėjo visoki gandai apie permainas vokiečių ministerių kabinete. Buvo pranešta, kad Eberto kabinetas jau puls ir kad Liebknechtas ir Ledebour, kraštutiniai socialistai sutvers naują ministeriją. Buvo net pranešta, kad Scheidemann rengiasi bėgti iš Berlino.

Dabar pasirodė, kad tik neprigulmingi socialistai pasitraukė iš kabineto ir dabar vien Ebertas Scheidemann ir Landsbergis valdo. Neprigulmingi socialistai sa koma susijungs su kraštutimais. Tokiu būdu, Eberto valdžiai bus sūku išsilaikyti; sakoma, kad Ebertas dabar ketina sutverti naują valdžią su buržujų pageiba.

Prez. Wilson iškilmingai priimtas Anglijoj.

Londonas, gruod. 30 d. — Pasiviešėjęs Anglijoj nuo 26 iki 30 gruod. Prez. Wilson ir jo žmona iškehiavo Paryžiun iš kur nuvyks Italijon, aplankyti Italijos karalių Romoj ir gal ir popiežių.

Jis gal sugrįžs Paryžiun 10 d. sausio ir sakoma iškeliaus Amerikon mėnesis vėliau.

Kol buvo Anglijoj, Prez. ir ponija Wilson buvo visur kuoiškilmingiausiai priimti. Londone jie viešėjosi karaliaus palociuje. Anglijos žmonės visur labai iškilmingai priėmė prezidentą.

IS AMERIKOS

17 milijonų prisidėjo prie Raud. Kryžiaus.

Washington: Beveik 17 milijonų ypatų prisidėjo prie Raudonojo Kryžiaus Draugijos per neseniai atsibuvusią Raudonojo Kryžiaus savaitę, anot paskutinių žinių, bet dar galutinis suskaitliavimas nepadarytas. Tikimasi, kad bus dar daug didesnis.

Penki žuvo trukių susidauzime.

Chickasha, Okla, 26 diena gruodžio, pasażierinis ir tavorinis trukis susidauzė netoli čionai. 5 ypatos tapo užmušta, o 27 sužeista, 10 iš jų labai sunkiai.

Mano, drapanų kainos nupuls.

Chicago, Ill George Lynton, iš šio miesto, savininkas vienos iš didžiausių vyrų drapanų krautuvų šioj šalyje, pranešė, kad drapanų kainos šioj šalyje neužlgo ant daug nupuls. Jau ir dabar, anot jo, vilnionių audeklių kainos žemyn eina.

Suvertė eksploduojančią medegą į jures.

Washington. Šimtai tukstančių svarų visokios rūšies eksploduojančios medegos, priklausančios Francijos ir Italijos valdžioms tapo išvežta iš South Amboy, N. J. ir suversta į jures. Dalis šios medegos yra verta po daugiau negu dolerį už svarą, bet kadangi negalima nieko kito iš jos padaryti kaip tik kulkas, ji turi būti pralaininta ten kur nebus pavojaus nuo jos.

Užmušė tėvą begindamas motiną.

Pawtucket, R. I. Joseph Devlin, 15 metų vaikas, mirtinai nušovė savo tėvą, Bernardą, begindamas savo motiną. Tėvas jo tankiai bėrdavosi ir mušdavo motiną. Šį kart (26 d. gr.) vaikas, pabudęs naktį išligirdo tėvą reikalaujant pi-

nigu nuo motinos. Pasikėlęs jis matė, kad tėvas smaigia motina. Tada jis pagriebė revolverį ir paleido 5 kulkas į tėvą, kuone ant syk užmušdamas jį. Apart vaiko, dar yra 4 suaugusios seseris Devlin šeimoj.

Prez. Wilson nenori nusikandinti vokiečių laivų.

Washington, čionai gauta žinia, buk prez. Wilson yra griežtai priešingas plenui, kuri buvo pranešta buktuli amerikonių ir anglų delegatai į taikos konferenciją turi, kad nusikandinti paimitus vokiečių karės laivus, idant nekiltų nesutikimai laike jų padalinimo tarp vairyū sąjungiečių tautų. Prezidentas mano buk šis planas negeistinas.

16 žuvo eksplozijoje.

Washington, N. Y. Kučioj eksplozijoje' atsibuvo tuoje amunicijos dirbtuvėje. Šiame mieste, laike kurios 2 moteris ir 4 vyrai buvo užmušti, o 19 ypatų sužeista.

Epidemija piktadarystės Clevelande.

Cleveland, O. Per praėjusius tris mėnesius rodos tikra piktadarysčių epidemija aplankė šį miestą. Net 14 žmogūdysčių buvo papildyta, o apiplėšimai siekia šimtą ir daugiau. Idant apsaugoti, atsikreipta į Am. Apisiginimo Lygą, kurios nariai pradėjo patroliuoti gatves naktimis su ginklais. Atsišaukta į visus miesto gyventojus veikti išvien su policija prieš žmogūdžius ir plėšikus.

Orlaiviais kelias į Šiaurės Poliu.

New York, Laikė mitingą Amerikos Orlaiviniuku Klubo, buvo pranešta, kad ketinama ištyrinėti Šiaurės Poliaus apielinę su orlaiviais.

Influenza vėl siaučia.

Boston, Mass. Nelaboji Influenza vėl siaučia Naujoj Anglijoj. Idant išvengt kitos epidemijos, žmonės turi labai saugotis. Turi šalintis nuo didelių minių; šalintis nuo kosėjančių arba čiaudėjančių žmonių; gauti daug sauiės; tuoj gydysis jei pagauša šaltį. Gerti penkis ar šešis stiklus vandens ant dienos.

Lenkai ir žydai bojkotuoja vieni kitus.

Salem, Mass. Čionai nesutikimas tarp žydų ir lenkų, kurie gyvena maždaug visi toj pačioj miesto dalyje, yra taip didelis, kad vieni kitiems jau paskelbė boikotą ant neapriboto laiko. Turgavimas tarp lenkų ir žydų visai sustojo. Nesutikimas sakoma kilo iš priešasties pastarųjų laikų atsitikimų Lenkijoj.

Net buvo atsišaukta į policiją, kad užlaikytų čia tvarką.

IS VISUR

Masaryk jau Čekijoj.

Paryžiūs. Profesorius T. G. Masaryk, prezidentas naujai sutvertos čekų-slavo- kų republikos iškilmingai įėjo į Praga, naujos valstybės sostinę 21 d. gruodžio.

Isvarė vokiečių ministeri.

Luxemburgas. Luxemburgo Didkunigaikštystės valdžia isvarė iš savo šalies K. von Buch, vokiečių pasiuntinį į Luxemburgą nuo kovo, 1914, ir kartu visus jo patarejus.

Luxemburgiečiai buvo, galima sakyti, jo vaidomi per suvirš keturis metus, bet galutinai įstengė jo atsikratyti.

Juodkalnija daugiau nenori Nikolajaus.

Amsterdam. Kiek laiko atgal buvo pranešta, kad Juodkalnijos Tautos Seimas prašalino savo karalių nuo sosto ir pranešė, kad nori vienytis su Serbija.

Ant to karalius Nikolajus, kuris dabar gyvena Francijoj sakė, kad ne visos tautos seimas jį nuvertė, bet tik taip susirinkimas, "po durtuvų grasinimu."

Tuomet Taryba dabar vaidanti Juodkalniją pranešė, kad ex-karalius klysta. Didis tautos Seimas laikytas Podgoritzoj buvo visų žmonių valia sušauktas. Anot pranešimo: "Buves karalius, savo nepastovumu ir papėjimo iš šalies, kurią jis visai špleido, numetė šalin ir šalį ir karuną ir mes jau pertraukėm visus ryšius su juo."

Tarp sąjungiečių vėliava plėvėsuos ant pagriebtų laivų.

Paryžiūs. Sąjungiečių Jurinė Taryba nutarė plėvėsuoti savo vėliavą ant pagriebtų vokiečių ir austrų prekybos laivų. Nauja vėliava vadinama "tarp-sąjungietiška" ir susideda iš trijų gulščių juostų — baltos apačioj ir viršuje, o mėlynos viduryje. Galutinai šie laivai bus išdailinti tarp Suv. Valstijų ir sąjungiečių.

Šis žingsnis — plėvėsavimas tarp-sąjungiečių vėliavos yra skaitomas pirmu žingsniu prie tarptautiško kontroliavimo prekybos laivų; nekurie jį skaito pirmu žingsniu Tautos Lygos įsteigime.

Armenams gresia badas.

New York. Anot pranešimo, kurį gavo armenų šelpimo fondas, net 75 nuosimčiai — tai reikiama tris-ketvirtadaliai Armenijos gyventojų išmirs badu jei tenai nebus tuojaus pasiūsta maisto.

Šalis, kur žemės drebejimai tankiausiai atsibuna yra (paileiui pagal tankumą): Italija, Japonija, Graikija, Pietų Amerika, Java, Sicilija, Mažoji Azija. Šalis, kur žemės drebejimai rečiausiai atsitinka, yra: Afrika, Australija, Rusija, Sibiras, Skandinavija ir Kanada.

Dr. Vincas Kukirka

Gim. 31 XII 1858, mirė 16 XI 1899.

Drausiu tik taji mes turim vadinti Kuris už minties mus kovoja liuosybę. Kuris nuomones sivo išdrįsta apginti. Kurs i akis svietul pasako teisybę. V. KUKIRKA.

Šią savaitę 31 gruodžio sukako 60 metų nuo Dr. Vincas Kukirkos gimimo. Ir nors šios sukaktuvės nebus minimos nei trukšmingais apvaikščiojimais, nei brangioms stovydoms, bet šiame perversmių ir sunkios kovos metų už Lietuvos laisvę, šios sukaktuvės privalytų priminti kiekvienam tą mūsų garbingą, nenuilstantį kovotoją už tėvynės laisvę ir jos ateitį. Jo gilį meilę savo šaliai ir jos vardgieniu, jo pasišventimas ir didi darbų turėtų būti mums kelrodžių šiandieniniame mūsų tautos ištyrimo laike.

Persija panaikino sutartis su Rusija.

Washington, D. C. Persijos valdžia išleido dekretą panaikinant sutartis, kurias buvo padarius su Rusija ir taipgi atšaukiant privilegijas suteiktas Rusijai.

Priežastis panaikinimo sutarčių yra sekančios: 1) Kad visas šias sutartis ir privilegijas Rusijos autokratiška valdžia privertė Persiją suteikti per praeitą šimtmetį, vartodama spēką, grasinimus arba apgavystę.

2) Kad sąjungiečiai nuo pradžios šios karės paskelbė, jog apsaugos savistovybę mažų negalingų tautų (o viršminėtos sutartis grėšė pavojų Persijos neprigulmybei).

3) Kadangi naujos Rusijos valdžios, nuo pat nuvertimo caro, turėjo kaip idealą neprigulmybę visų tautų ir pranešė, kad sutinka panaikinti sutartis verste išgautas iš Persijos.

Panaikinimas tų paniekiančių sutarčių su Rusija, rodo, kad persai yra pasiryžę pradėti naują, tikimasi daug pasekmingesnį gyvenimą. Per suvirš 50 metų prieš Didžiąją karę, Persija buvo, gajima sakyti tik vardu neprigulminga. Iš tikro, ji buvo po lėtena Rusų imperijos.

Tulas Theodore Sparkman, angliakasyš, neseniai nupuo- lė 60 pedų kasykloje netoli Monroe, Mo. Jis tikiai išsisuko petį truputį ir vis laikėsi pypkė tarpe dantu. Kuomet pagelba pirbuvo, jį rado ramiai sau berukant

Laikė karės, net 15,600 italų oficerių buvo užmušta ir daugiau negu 30,000 oficerių sunkiai sužeista.

Karė lėšavo Italijai apie 10 bilijonų, 800 milijonų dolerių.

1914 metę, ant Paryžiaus buvo numesta 45 bombų iš vokiečių karės orlaivių; 1915 m., net 70 bombų, iš kurių 62 buvo numesta kar- tu 20 d. kovo, 1916 metę, 61 bomba numesta, o 1918, net 396 bombos, kurios sužeidė arba užmušė 1,211 ypatų.

Didelės vokiečių kanuolės paleido 168 kulku, kurios sužeidė arba užmušė 613 ypatų.

Lietuvos Žemės Banko Reikalais

Karas užsibaigė. Prasideda taika ir tuoj po taikos prasidės Lietuvoje tvarkymo ir atstatymo darbas. Kaip girdėt, jau ir dabar Lietuviai ta konstruktyvi darbą yra pradėję. Taigi reikės ir mums tuoj imti rūpintis apie atidarymą LIETUVOS ŽEMĖS BANKO VILNIUJE, kaip tik bus galima.

Laikraščiai rašo, kad žydai tik griebia, tik grobia visus svarbesnius business Lietuvoje. Nereikia ir mums snausti, nereikia apsiliesti, nereikia laukti.

Žinome, rašėme, kad Rusijos tremtiniai LIETUVOS ŽEMĖS BANKUI buvo surinkę apie 150 tukstančių rublių. Beabėjo Lietuvos gyventojai ir prie to prisidėjo ir prisidės. Prikerigus mūsų, Amerikiečių, surinktus pinigų LIETUVOS ŽEMĖS BANKAS išsykio turės diktoką kapitalą.

Amerikoje LIETUVOS ŽEMĖS BANKUI yra surinkta per \$80,000 dolerių ir suvirš \$66,000 rublių. Dolerių daį (minėtinaį \$25,000) mes esame išmainę ir rublius, kada rublių kaina buvo pigi ir dabar, rubliams pakilus, esame jau gerokai uždirbę. Ta yra džiuginanti žinia Banko nariams, kurie į laiką inėšė savo pinigus.

Yra narių, kurie įmokejo į LIETUVOS ŽEMĖS BANKĄ tik dalį savo mokesties. Inėšė pirmutinę ratą ir laukė. Tie, žinoma, uždarbyje dalyvumo šiomi kartu negali turėti. Turės tik nuo tiek uždario, kiek jų pinigų idėta.

Bet dabar, kad karas užsibaigė, susinėsimai su Europa bus atidaryti, bus progos pinigus perkelti į Lietuvą ir ten juos tuoj "investinti," sakysime ir "propertes," o Europos pinigai da vis labai žemai stovi; taigi, kaip matote, rizikas dabar kur kas menkesnis nei pirmai, o perspekta didėis.

Daug buvo abejojančių apie BANKO suorganizavimą ir pasekmingą veikimą, kaip lygiai buvo daug abejojančių apie pačią Lietuvos laisvę. Dabar visos tos abejonės neturi pamato ir manome, kad daugumas Amerikos Lietuvių, kurie prisidėjimą prie LIETUVOS ŽEMĖS BANKO vis atidėliojo ant toliaus, bent dabar jau ims sėrus ir prie mūsų prisidės. Žmonės-Lietuviai, supraskite savo pačių naudą!

Taipgi prašome malonei tu LIETUVOS ŽEMĖS BANKO narių, kurie yra inėšę dalį mokestes už savo šėrus, kad kuoveikiausia pripuolančią ratą baigtų mokėti. Reikia pradėti darbą ir pinigai tuti buti sumokėti.

Vienas sėras LIETUVOS ŽEMĖS BANKO kainuoja 50 dolerių, du sėrai 100 dolerių ir tt. Sėrų galima imti, kiek norint. Mokestis priimame ir Liberty Bondsais. Bondsus, čekius arba money-orderius siuskite sekančių adresu: Rev. Jonas Žilinskas, 320 Fifth ave., New York, N. Y.

P. S. Šiomis dienomis pūnai užsimokėjusiems nariams pradėjome siusti "certifikatus." Kol visiems išrašysime ir išsiųsime ims laiko. Prašome turėti kantrybės, o visiems certifikatus pasiūsime.

Kun. J. Žilinskas. (Apgarsinimas.)

China nori atgauti Kiauchau.

New York. Činija sakoma jau paskyrė savo penkis delegatus į Taikos konferenciją. Delegatai yra: Činijos užsienio ministeris, buvęs valstybės ministeris ir tris chinų ambasadoriai į Angliją, Franciją ir Ameriką. Ambasadoriai jau randasi Paryžiuje, o du ministeriai tuo tarpu randasi Suv. Valstijose, pakeliuį į Europą. Šie delegatai, tarp kitų dalykų, manoma reikalau, kad Činijai būtų sugražinta jos provincija Kiauchau, kurią japonai atėmė nuo vokiečių pradžioj karės ir lyg šiol pasilaikė. Vokiečiai buvo atėmę Kiauchau nuo Činijos, priešingai visai teisybei, valandoje, kurioj Činija buvo persilpna gintis. Dabar, teisybė reikalauja, kad šita provincija būtų sugražinta činiečiams. Bet yra darodymų, buk Japonija visai kitaip žiuri į šį dalyką ir yra pasiryžusi pasilaikyti Kiauchau.

Europai labai truksta anglių.

Washington, D. C. — Europai netik truksta maisto, bet ir anglių ir kuro. Anglių stoka pas sąjungiečius taip lygiai kaip ir pas apgaletus teutonus ir jų talkininkus. Vokietijoj streikai tarp angliakasių plačiai išsiplėtoję tad karės pabaiga nē kiek nepagelbėjo tai šaliai igyti daugiau anglių. Austrijoj dirbtuvės negali veikti iš priešasties anglių stokos. Tarp sąjungiečių, Italijai, Francijai ir Belgijai labiausia truksta anglių; stoka ir kietų ir minkštų anglių. Italijai labiausiai sto kuojama nors Francijai irgi reikės pagelbėti pakol Lenso ir Alzacijos-Lotaringijos kasyklos nepradės taip gerai veikti kaip prieš karę.

Belgija turi daug anglių kasyklų, bet tulas iš jų patis belgai sugadinō, kad nepatektų į priešų rankas, o kitas vokiečiai sugadinō besitraukdami atgal. Sakoma ims nuo 1 iki 3 metų pirm negu šiose kasyklose galima bus vėl kasti angliai.

Tuo tarpu Anglija ir Amerika turės pagelbėti Europai su kuru.

Ferdinandas, buvęs Bulgarijos karalius, buvo geras biznieriūs. Jis buvo savininku teatru, tabako fabriku ir užsiėmė pienininkystės pramone.

Meksikoj randasi žingėidus mažytis paukštukas, kuris gali taip sutaisyti savo kuoda, kad atrodō lyg ir kvietkas. Kuomet bitė manydama, kad tai ištikro kvietkas, prisiartina iščiulpti medų, paukštis tuoj ją prarija.

APZVALGA

Amerikos Lietuvių Taryba, pranešdama apie dabartinį padėjimą Lietuvoje, pakartoja iš Šveicarijos paskebtą žinią apie kilusius maištus Prūsų Lietuvoje ir kad prūsų lietuviai renka savo atstovus Vilniaus Seimam.

Jei ta žinia pasirodytų esą teisinga, tas reikštų didelę perversmę pas prūsų lietuvius. Ant kiek buvo žinoma, pradžioje karės Mažosios Lietuvos veikėjai pasmerkė Vilniaus lietuvių deklaraciją įteiktą rusų armijų vyriausiam vadui, kurioje buvo išreikšta pageidavimas suvienijimo Mažosios Lietuvos su Didžiąja Lietuva. Dar-gi toki patrijotai, kaip Vydunas tai idėjai nepritarė. Kas atsitiko, kad šandien tie patys žmonės kelia revoliuciją ir reikalauja suvienijimo, paskebtas pranešimas nepaaiškina. Abelinai žinios iš Šveicarijos dažnai pasirodydavo klaidinančios ir nevisuomet autentiškos, joms patikėti galima bus tik gavus platesnius pranešimus ir oficiališkesnius patvirtinimus.

Mažoji Lietuva gali būti paskatinta vienyti tik įvykus permainom Didžioje Lietuvoje, kuomet Lietuvos valdžia nebutų klerikalų rankose ir kuomet prieš lietuviams protestonams būtų užtikrinta tikėjimo laisvė ir kuomet nebutų Lietuvoje viešpataujančio tikėjimo; kuomet Lietuvoje, kaip kad Amerikoje, bažnyčios reikalai būtų atskirti nuo valstijos. Bet visam tam priešingai mūsų klerikalai.

Tarybos pranešime minima yra sąryšyje su prūsų lietuvių judėjimu apie išstojimą Amerikos klerikalų pasiuntinių iš Pildomojo Komiteto Šveicarijoje. Ką tas galėtų reikšti ir kokios priežastys privertė Amerikos pasiuntinius išstoti iš Pildomojo Komiteto, kaip tik prūsų lietuviai įėjo į Vilniaus Tarybą?

Amerikos Lietuvių Taryba daro sekantį išvedimą: "Iš to pasirodo, kad Šveicarijoje Lietuvių Komitetas yra sąrišyje ir, matyt, veikia sutartyje su Vilniaus Taryba."

Jei tas teišybė, tai su logikos toliau reikėtų suprasti, kad klerikalų atstovai priversti buvo išstoti iš Pildomojo Komiteto delto, kad jiems priešinga buvo Vilniaus Taryba, ar kad jie buvo priešingi įstojimui Vilniaus Tarybon Mažosios Lietuvos atstovų.

Tas lyg rodytų, kad Lietuvoje ištikrųjų įvyko permainos, kad klerikalai išstumiama iš oficialių įstaigų, kas užtikrina lietuviams protestonams toleraciją ir tikėjimo laisvę.

Pranešimai iš Šveicarijos jų prietikių nemini ir nebando dalykų plačiau nušviesti. Viskas, kas priešinga Šveicarijos diplomatų politikai, užtylima arba savotiškai nušviečiama. Tokiomis žiniomis iš Lietuvos Amerikos lietuviams negali-

ma pasitenkinti. Mums be galo svarbu gauti tikras žinias iš Lietuvos, kurios eity per bepartynes įstaigas ir nebutų vienos ar kitos politinės partijos savaip nudažomos. Šią užduotį bene galėtų atlikti geriausiai Lietuvos Atstatymo Bendrovė. Užmezgus tiesioginę komunikaciją su Lietuva, galima būtų geriau suprasti Lietuvos reikalus ir lengviau būtų jai pagelbėti, kitaip daugių pastangų nueity niekais ir Amerikos lietuvių gali būti labai suvedžioti.

Nuo seniai buvo rengiamasi Amerikos Lietuvių Tarybų pasiūsti savo atstovų į taikos konferenciją ir nemažą buri — išviso apie dešimtį asmenų. Daugeliui tarybininkų matėsi proga garbingon misijon pakliuti. Po kiek laiko buvo galutinai kandidatai nuskirti ir plačiai išreklamuoti. Ejo gan-lai, kad kartu su prezidento Wilsono laivu važiuosia, bet dar lyg šiol neišvažiavo ir štai "V. L." skelbia, kad su išvažiavimu dalykai visai nekaip stovi. Ji rašo:

"Paaiškėjo, kad S.V. valdžia nenori išduoti pasportų lietuviams šios šalies ukėjams į taikos konferenciją. Nors dar galutinai nieko nežinia, bet jau maža iš to viltis. Gaus pasportą tik-tai inžinierius T. Naruševičius."

Mūsų diplomatai per tiek laiko dirbdami Washington, kur gyresi turį taip įtekingų pažinčių ir negalimų žygių atlikę, pasirodo nepajūgę sau pasportų išsiru-pinti. Kas do priežastis neišdavimo pasportų, lyg šiol negirdėti. Ar per tą laiką jie negalėjo savo identifikacijos prirodyti?

Paskelbimas tarybų apie įsteigimą bendro fondo Lietuvos reikalams, suvadžiojo nemažai visuomenę ir daugių lietuvių patikėjo, kad jau veikiamą išvien, pasiuntėsa vo aukas via bendro fondo Tautos Fondan. Atrodytų, lyg kad klerikalai būtų tautininkams pinkles užstata, kad iš jų pasipelnyti, bet pasirodo, kad tautininkai patįs jas sau pasizamino.

Sumanymas siūsti aukas Washingtonan paėjo nuo pačių tautininkų, kuomet klerikalai protestavo prieš steigimą kokio nors fondo, sakydami, kad jie pilnai pasitenkinę esą Tautos Fondu. Tautininkai kaž-kodel ap-lenkdami Nepriugulmybės fondą, pasirupino įsteigti tarptautinį fondą.

Anot žmonių pasakos, per prievartą nuvarytas bažnyčion, poterių nekalba, taip ir klerikalai prieš jų norą įsteigto fondo nerėmė ir vien jį savo tikslams panaudojo.

Prie visuomenės suvadžiojimo prisidėjo ir tautininkų veikėjai, kurie važinėdami po kolonijas Tautos Fondui prakalbas laikė. Dabar tautininkų spauda nusiskundžia, kad daugelis jų aukų pakliuvo ne ten kur jie geidė, bet kas kaitas?

"Tėvynė" rašo, kad nuo seimo 13-ir 14 dd. kovo tau-

tininkų spauda per visą laiką vaikščiojo apie katalikus pirštų galais. Mums rodos, ar ne teisingiau būtų pasakyti, kad tautininkų spauda, ypatingai sentautininkų ant kelių šliaužiojo.

Praeitais žiemos laiku, mes pirmutinai parėmėme visuotino seimo idėją, nurodėme plačiai jo reikalingumą de-išrišimo daugelio tuomet kilusių klausimų, del geresnio sutvarkymo mūsų visuomeninių įstaigų ir del įsteigimo centralės įstaigos, kuri atstovautų visus Amerikos lietuvius, ir kuriai galėtų pilnai pasitiktėti visa mūsų visuomenė. Mums prisidėjus prie populiariavimo šios idėjos, pasipylė daugybė užmetinėjimų, ypatingai iš klerikalų puses, kurie griežtai pasistatė prieš seimo suaukima. Jų bijota, kad visuomenė gali pasmerkti jų politikierių darbus.

Tik štai netikėtai jie permainsavo frontą ir nustato plenus kokiu budu galima seimą savo kontrolėn paimti, šaukia seimą ir kviečia tautininkus prisidėti. Šaukia seimą ant greitųjų, nekonstruktyviam darbui, bet tik padarymui parodos prieš svetimtaučius.

Mes prirodinėjome, kad seimas yra ne tam reikalingas ir kad seimo idėją klerikalai nori panaudoti ne Lietuvos labui, bet vien sava politikai ir kad jo suaukimas yra supleuotas su skriauda kitoms partijoms.

Pasipylė įvairių įtarimų, protestų, išmetinėjimų mums, jau ne tiek iš klerikalų puses, nes jie žinojo, kad mes turime tiesą, bet iš tautininkų, kurie manė, kad užpakalyje mus randasi kokio juoda spēka, parsidavėliai ir tt. Daug tulžies tapo išlieta ant seimo priešininkų. Šandien, ta pati spauda, kuri rėmė seimą, pradeda išvysti, jogei tie priešininkai nebuvo parsidavėliai ir turėjo tiesą.

Tulas "Katalikas-Tautininkas" rašo ilgą straipsnį "Tėvynėje" apie tuos nuotikius ir "Tėvynė" matomai su jo nuomonėmis sutinka. Katalikas Tautininkas sako, kad klerikalus prie seimo suaukimo paskatino jų susikompromitavimas prieš aliantus, jų atstovams remiant monarchiją ir vedant derybas su vokiečiais. Jiems seimas buvo reikalingas, kad atitaisyti savo prestižą Suv. Valstijų ir aliantų akysė. Plačiai nušvietę klerikalų politiką čionais ir užrubežyje, autorius rašo:

"Aišku, broliai, kad toks padėjimas dalykų įvarė baimės už kailio visiems klerikalams-vadams, kaip tiems, kurie sėdėjo Washington, taip ir tiems, kurie vedė čia klerikalinę politiką. Reikėjo gelbėti savo kailį, — reikėjo parodyti Amerikai, kad jie nėra taip juodi, kaip išrodo, kad jie yra tikri demokratai, rėmėjai respublikoniškos tvarkos!

Bet kaip tą padaryti? Kaip tą paskelbti, kad itikėtų? Vienintelis tebuvo išėjimas — tai suaukimas visuotinojo Seimo. Todel tad tas Seimas taip netikėtai į-

vyko. Todel visi klerikalai vedami laikraščiai taip netikėtai vienu balsu sutrubijo: —Valio į Seimą!

"Permatydami, kad tautininkai neatspės tikros priežasties suaukimui Seimo, jie taip pasistatė, kad tautininkai visur sutiko nusileisti. Net ir rimti tautininkai rėmė Seimą, nei nebandydami išsiderėti savo partijai pridermos pagarbos. Net savo programą neušibriežė, rimtesniųjų laikraščių siulomų reikalavimų nepervedino! O tuokart galėjo netik atsiekti to, kas buvo reikalinga Lietuvai, kaip tai mezliava, arba bendra taryba; bet jie būtų iškėlę savo partiją ir būtų amžiną smugį uždavę klerikalizmui

Padėjimas Lietuvoje

Sulyg paskučiausiu žinių politinis Lietuvos padėjimas yra toksai:

Lietuvos dalis vienijasi. Prūsų Lietuva jungiasi su Didžiąja Lietuva. Tai suzinome iš paleitų iš Šveicarijos, matyt Lietuviškojo Informacijos Biuro pranešimų per Associated Press, atspausť Amerikos laikraščiuose, kad Prūsų Lietuvoje kilo maištai, kad Prūsų lietuviai po derektyva Dr. Gai-galaičio, buvusio Prūsų Landtage Lietuvių Atstovo, užėmė Prūsų Lietuvos miestus, taip toli į pietus, kaip Gumbinė, Insrutys ir Vėlava, kad Tilžėje jie suaukė vietinę atstovybę ir siunčia savo atstovus į Lietuvių Viršiausiąją Tarybą Vilniuje.

Tą žinią apie jungimąsi Prūsų Lietuvių prie Didžiosios Lietuvos patvirtina ir gautasai 19 dieną Grudžio telegramas iš Šveicarijos, minėtinai, kad Amerikiečių pasiuntiniai Europon, Kun. Dabužis ir p. Pakštās, įstojus Prūsų Lietuvių atstovams į Vilniaus Tarybą, iš Viršiausiojo Pildomojo Komiteto (?Šveicarijo) išstojė.

Iš to pasirodo, kad Šveicarijoje Lietuvių Komitetas yra ryšyje ir, matyt, veikia sutartyje su Vilniaus Taryba.

Antra linksma žinia iš 19 dienos telegramo yra ta, kad Gardino gubernija, kur Lietuviai, senovės Jatvingiai, didesnėje dalyje jau yra ištautėję, taipgi susijungė su Lietuva ir turi Lietuvių Vilniaus Taryboje savo atstovus.

Trečia džiuginanti mus žinia yra (taipgi iš 19 d. grudžio gauto kabelio), kad, sujungus visoms Lietuvos dalims, ir viduryje visos Lietuvių partijos susitaikė ir eina išvien.

Iš pirmiau mums praneštojo ministerijos sanstato matėme, kad į ministeriją įėjo visos stovės, išskyrus socialistų. Kiek vėliau buvo praneštas pataisytas ministerijos surašas, su įstojusiu į ministeriją p. Stašinskiu, socialistu. Paskučiausioji žinia pasako aiškiai, kad socialistai prisidėjo prie rėdo.

Prisidėjo taipgi prie Lietuvių ir įstojė į Viršiausiąją Lietuvių Tarybą ir Žydai. Tai praneša mums kabelis 19 grudžio. O 22 dienos

tarpe lietuvių. Bet jie to viso nepermatė. Kemėsio užhyprotizuoti, jie nejautė, kad traukia klerikalus iš balos, į kurią juos įklampino veidmaininga jų politika ir jų šveicariškis Gabrys.

"Kierikalai išgelbėjo savo skurą su pagelba tautininkų. Kemėsio ir jo draugų politika dar daugiau atsiekė, įnešdama nesutikimus, iškilusius de-i Seimo, į tarpą pačių tautininkų. Juk pasidėkavojant Seimui, kaikurie tautininkai paskelbė obalsi: "Kas yra priešingasis Lietuvos laisvei," nors ištikrųjų buvo kitaip. Buvo taip, kad "kas priešinosi Seimui, tai buvo priešingasis klerikalų politikai."

tis atsispirs prieš Rusus-Bolševikus. Jeigu gi jau Aliantams prisieitų padėti Lietuvą nuo Bolševikų, tada, buvo išreikštas Lietuvos geidavimas, kad ten būtų pasiūsta Amerikos biurai, susidedanti, kiek galima, ir iš Lietuvių kareivių.

Šveicariečiai rašo, kad Lietuvoje yra organizuojama iš apie 20,000 milicija. Organizavimas sunkiai eina. Žinome delko — pinigų truksta. Jei Lietuviai atstovės ir apgins Lietuvos rubežius iki taikos, Lietuvos nepriugulmybės klausimas bus aiškus. Jei Lietuvą užims Rusai-Bolševikai arba Lenkai, kiis naujos komplikacijos.

Gelbėkime Lietuvius kuo galime, kad apsigintų. Pirmiaus visko stiprinkime Lietuvos rėdo autoritetą. Visos Lietuvos dalis ir visos partijos remia ten vieną valdžią ir mes ją rėmkime. Norime, kad Aliantai Lietuvos rėdą pripažintų, pirma pripažinkime ji mes patįs. Surinktus pinigus, daiktus, drapanas, siuskime ir dalinkime tik per Lietuvos valdžią.

Kun. J. Žilius, sekr., Amerikos Lietuvių Tautos Tarybos.

Vokietijos ex-kaizerio palociuose Berline ir Potsdame buvo atrasta net 598 įvairių uniformų, priklausanciu ex-kaizeriui.

Jis taipgi turėjo kelis tukstančius arklų įvairiems tikslams. Arkliai tapo naujos valdžios paimti.

VAZIUOTI PER JURE DAR NEGALIMA.

Jokia laivų kompanija neparduos jums šipkortės, jei neturėsite pasporto.

Nemokėk už šipkortę prieš pasporto gavimą. Kol kas dabar tiesiog negalima gauti pasporto.

Tas, kurs jums sako galės išgauti pasportą už pinigų yra sukčius.

Už aplikacijos ant pasporto išpildymą nemokėk daugiau, kaip nuo trijų iki penkių dolerių.

Nevažiuk iš miesto, kuriame dabar gyveni iki negausi nuo laivų kompanijos pranešimą laivo vardo ir išplaukimo dienos.

Jei tu atvyksi pajurinih miestan pirm negu tavo laivas gatavas, tai busi pavojuje prarasti savo pinigus.

Buk kur esi ir gyvenk be baimės.

Galbut tu dar negalėsi išplaukti per keletą mėnesių.

Tuo tarpu laikyk savo darbą ir savo sutaupytus pinigus depozituok į Suvienytų Valstijų krasą. Valdžia saugiai juos išlaikys iki tau reikės.

Massachusetts Bureau of Immigration, 109 State House, Boston, Mass.

Žydų zionistų kuopų randasi visose dalyse pasaulio ir maždaug visur jos turi gan didelę įtekme. Štai zionistai iš Shanghai, Čhinių praneša, kad net ir Ghiniekų valdžia pritaria plėnui įsteigti žydų valstybę Palestinoje.

Z. Šalkauskaitė

NORĖČIAU...

Norėčiau šiandieną pavirst ereliu —
Laisvai po padangės lėkioti, skrajoti,
Blaškytis tarp kalnų ku protų aukštų
Ir tyriuoju oru alsuoti, kvėpuoti.

Norėčiau iškilt į erdvių platenybes,
Augščiau, negu debesys plauko baltieji,
Plasnoti padangėn ir tokias aukštybes,
Kurių nė ereliai nelanko narsieji.

Ant kalno aukščiausio priilsus sustočiau
Ir gamta galėčiau gėrėtis laisvai.
Mėnulis kaip plauko mėlynėj, žiurėčiau,
Apšviesdama kailnus kuprotus melsvai.

Matyčiau, kaip dreba padangė žvaigždėta,
Kaip žiūrėsi žvaigždutės, kaip krinta žemyn
Ir staiga pranyksta, it laime žadėta,
Ir sapnas jaunystės—sudie, praeitin.

Ir jausčiau, kaip gamta sustingusi tyli,
Kaip snaudžia pasaulis nakties gludumoj;
O žemėj po kojų — apnaudusią pili,
Apšviestą mėnulip, matyč tolumoj.

Kaip upė vingiuoja tarp kalnų aukštųjų,
Vilnim žaisdama, kaip baltuoja putoj
Aukšines akutės žvaigždūčių skaisčiųjų,
Kaip narstos mėnulis melsvoj gilumoj.

Ir nieko aplinkui... Viena aš padangėj
Su gamta susliejus į viena stipriai!
Gaivinamą orą aš jausčiau krutinėj
Ir bučkį vėjelio, kurs pučia laisvai.

Toli buč nuo skausmo, kad slėgia krutinėj,
Nuo užėsio miesto, nuo brolių vargų...
Gal ten iš aukštybių matyčiau gimtine?
Gal tėviškės vėjas mane bučiuotų?..

Bet laisvės ereliu ne man skirta buti
Ir skrist į erdvių platenybes aukštai!
Krutinėj tie norai susimeta žuti,
Kaip žusta jaunystės šventieji sapnai...

Petrograds 17—XI—17 m.

(Iš "Santaros.")

PO MEDŽIU.

Gerbiamieji broliai ir seseris: —

Sveikinu jus su naujais metais, kiekvienam iš jūsų spaudžiu ranką linkėdamas sveikatos, laimės kožo vieno gyvenime ir kartu linkiu jums visiems sulaukti tikros taikos šioje pasaulyje, kad kožnas vienas galėtų išgirsti žodį nuo savųjų giminių ir artimų, kad kožnas galėtų atsidusti nors kartą lengviau. Tegul mumis praeina tie baisūs juodi debesiai, kurie guli ant kožno vieno mūsų galvos.

Pernai per naujus metus mes čionai susirinkome ir tvirtai tikėjome, kad milžiniškoji karė jau šiais metais užsibaigs, taigi nors vienas tas mūsų linkėjimas išsipdė ir baisioji karė dabar užsibaigė. Bet pasaulė įsisubavus kaip jurių didžiausios vilnys, nenusimalšina, bet silbuoja, traška su dideliu triukšmu.

Rusijos baisus padėjimas, Vokietijos baisus padėjimas, Austrijos ir šalių, kurios sukniubo po bausiu savo militarizmu, kiekvienos yra labai sunkus padėjimas. Jų traukėjimas, jų neramybė kartu su mūsų gimtine šalele Lietuvą. Kas liks tenai po visų audrų, kas galima bus surasti, yra labai sunku pasakyti. Mūsų lukštis, mūsų noras pamatyti tą šalį savo dar gyvą, yra dabar neapsakomas. Tie, kurie, turėjo savo pačias suvaikučias palikę už vis labiau žingeidauja kaip jie ten laikosi, ar gyvi, ar jau mirę, kiekvienam yra labai žingeidu žinoti.

Todel, mieli broliai ir seseris, aš nuo širdies linkiu visiem trumpam laike pamatyti tikrą apsimalšinimą bausių pasaulės vėtrų ir pradžią taikaus gyvenimo ant šios pasaulės.

Baisioji karė prieš militarizmą jau pasibaigė, bet jos vietą prasideda baisybės kitos karės, mažųjų tautų viena prieš kitą, karės žmonių klesų užima vietą didžiosios karės priešai vokiečių militarizmą. Esant karėi priešai vokiečių militarizmą, mes aiškiai matėme, kad militarizmas yra pasaulės sunkenybė. Pakol vokiečiai kai bausias kanules Kruppo dirbtuvėse per ilgus metus, jie kalė jas del pražudymo savo artimų viešpatysčių, kurios matydamos savo prapulti, taipgi negalėjo miegoti, turėjo taisyti sau apsigynimo ginklus.

Bilijonai dolerių nuėjo ant ginklų, milijonai žmonių liejo prakaitą savo gyvenime sunkiai dirbdami, prastai besimaitindami, prapuolę varguose, paskendę tamsybėje, nepermatė savo padėjimo, nepermatė nė kas jų laukia ateityje. Viltį dėjo savo į dangaus aukštybes, nes tik viltis, tik atsidėjimas ant ko nors galėjo pasitrinti varguolių žmogų.

Dabar po sunkios keturių metų mokslainės, po didelių egzaminų, žmonija pradeda rūpintis, žiūrėti į ateitį, mastydama: Ar išties šioji pasaulė tik taip gali būti kėravojime, kad žmogus nieko daugiau čia negali matyti kaip vien tik vargus ir vaitojimus. Klesos žmonijos pradeda kilti viena prieš kitą. Tie, kurie labiausiai nuskriausti jau pamatė viltį ir užsitikėjimą. Ir kaip jie gali daugiau užsitikėti vadovam ir partijom savo, kada juos atvedė į baisiausią padėjimą.

Kas virs iš klesų kovos ir iš kovos partijų, duosis mums pamatyti šiais 1919 metais. Mes pamatysime neapsakomai įspūdingų daiktų, kokių niekad pirma nematėme.

Šiuose metuose pasirodys ar nauja valdžia bolševikų gyvuos Rusijoje; šiuose metuose mes pamatysime ar bolševikai užgribs atgamti savo Tėvynę Lietuvą. Šiais metais pamatysime mūsų tėvynės likimą. Lenkai parodys savo godumą ant Lietuvos. Šiais metais mes pamatysime daug naujų gyvenimo atmainų, kas iš mus turėsime akis ir kas turėsime ausis.

Šiais metais ir mūsų gerbiamo prezidento žodžiai turės išsipildyti, kaslink lygios liuosybės visų tautų mažų ir didelių. Tai yra metai labai svarbūs, o labai mums akyvi. Mes kaip bepartijviai žmonės, nenorėdami nė turtų, nė užgrobumų, nė garbių tuščių, čia sueidami tėmsime ir vaktuosime tą pasaulės procesą, niekam nemanydami blogo, tik linkėdami visiems ateiti prie tikro supratimo, prie tikros ukėsystės.

Jeigu žmonija susipras ir partijos neries savo nosių aukštyn, skaitysis su vargšais žmonėmis, mėgins daryti tą, kas tikrai veda prie ramaus gyvenimo, šioji pasaulė bus laiminga. Bet jeigu griebsis senoviško budo gyvenimo, neatboti, nuskriausti, paimti, lenktinuo-

ti, tai mes galėsime pamatyti didelių skerdynių teatrų.

Mes, mieli broliai, esame bepartijviai ir šaukiame kiekvieną kitą mūsų brolių prie savęs. Be partijos žmogaus užduotis mokintis, tyrinėti, imti pamokinimus sau iš visokių atsitikimų, būti ukėsu, dalyvauti rinkimuose, dirbti del gyvenimo, rūpintis save kėravoti nuo viso blogo. Už viską pirmiausia save aprupinti, save patobulinti, pastatyti ant geresnio laipsnio, paskui rūpintis apie kitus.

Nieko kas mums priguli padaryti neturim atsidėt ant mūsų vadovų. Didelė gėda mums, jeigu savo pareigas mes uždėsime ant keno kito pečių. Kas mums priguli padaryti, tai mes ir turime padaryti. Tobulus žmogus, paprastai gyvendamas, visada tiks visur, nes jis visada bus gatavas padaryti kas yra gerai. Visada matys, kas reikia paremti, ne pagal kokią įtekme, apdumimą arba privertimą, bet pagal vertę reikalo jis visada stos ant savo vietos. To aš jums mieli broliai ir seseris, linkiu. Bet pirma negu tu gali pastoti taip savistoviu žmogum, turi mokėti skaityti, rašyti ir protauti. Todėl pirmas mūsų reikalas šiuose miestuose yra išmokti skaityti, rašyti. Beto mūsų padėjimas negali pasigerinti, taipgi mūsų padėjimas be protavimo negali pasigerinti. Pakol už mus kitas rūpintis, o ne mes patį, taip ilgai mes nesinaudosime vaisiais mūsų gyvenimo.

Pasaulėje nieko nėra kad kas mums tarnautų dovanai, o mes mėgintume gražiai, be rūpesčių gyventi. Tėvas savo vaikui to pilnai nesuteikia, tai mums nereikia manyti, kad mums kas suteiks viską gatavai. To mumis ne suteiks nė partijos, nė sekotos, tą mes turime patį stengtis sau paimti, tik reikia mums nors mažo noro, nors kiek pasišventimo. Daugelis iš mus mokame šiaip taip skaityti ir rašyti, bet turime stengties geriau mokėti, nes tai yra mūsų kasdieninis reikalas. Kada mes mokėsime skaityti, rašyti ir rokuoti, tada galėsime ir apie savo savistovystę pasirūpinti ir užtarti savo reikalus ir pataisyti pasaulė geru budu, lengvu keliu, be revoliucijų, be kraujo liejimo, kuris dabar kabo ant mūsų galvos kaip koks juodas debesis.

To aš jums, mieli broliai ir seseris, linkiu, kad šiuose metuose jus sukrustumėte ir pasirodytumėte patįs save išlavinti ir prie to prikabin-

tut tukstančius mūsų brolių, kurie dabar deda savo visą viltį ant maisto, revoliucijų, tikėdami, kad tas išliuosuos pasaulė iš vargų.

LIETUVIAI AMERIKOJ

KEARNEY ir HARRISON, N. J.

Suvienytų organizacijų mėnesiniame susirinkime buvo daug svarbaus apkalbėta. Nutarta surengti "fėrus," kada bus patogus laikas.

Toliaus buvo pranešta, kad kokia tai ypatė atvažiuoja iš svetimos kolonijos ir renka aukas mūsų miestelyje. Taigi per Suvienytų Organizacijų susirinkimą buvo karštai užprotestuota prieš tokią darbą. Kad ir turi įgaliojimą, kad ir geram fondui renka aukas, bet visvien negalima atsilankius į kitą koloniją ir vagiliauti nuo vietinių skyrių. Juk čionai ant vietos yra susitvėrė abiejų fondų skyriai (T. Fondo, 105 skyrius; L. N. Fondo, 13 skyrius) ir šie fondai priima aukas, kad tik būtų tiek aukautojų. O mūsų kolonijos toki geri jau žmonės, taip jau atjaunėja Lietuvos likimą, kad net nežiuri iš kur aukų rinkėjas yra, bet tik aukauja gausiai. Taigi tos ypatos, kūrybos čionai išgavo gausias aukas iš vietos gyventojų, tegul pagarsina laikraščiuose, kiek surinko Harrison Kearney pinigų, nes vietos gyventojai nenori savo kreditą kitai kolonijai atiduoti.

Taipogi susirinkime buvo plačiai apkalbėta kaslink veliavų, kurios buvo pakabinotos kareivių stovykloje, buvo pareikalauta atskaitos, bet komitetui nepribuvus ir atskaita neišduota. Taigi griežtai buvo pareikalauta, kad komitetas, p. J. Baurušaitis, atsilankytų ant sekančio susirinkimo, kuris įvyks sausio 14 d., 1919 m., L. Hantmano svetainėje, 8 valandą vakare ir išduotų pilną atskaitą.

Kearney ir Harrison

Korespondentas.

ROCHESTER, N. Y.

Tveriama Lietuvių Nepriulminga Bažnyčia; karštesni lietuviai dabar jau žada ant pradžios aukauti po \$5, kad pirmiausiai surengus agitacijai prakalbas Lietuvių Bažnyčios naudai; už kalbėtoją rengiasi ukviesit vyskupą Mickevičių, po kuriuo ir žadamoji parapija priklausys. Nežinia, ar šitas užmanymas stosis kunu, ar ne. Nors šitas užmanymas jau nuo senai gyvuoja, daugiau kaip du metai laiko, bet vis turėjo labai daug priešų. Dabar labiau yra geriausia proga, nes daug lietuvių yra neužganėdinti vietiniu Romos katalikų kunigu, nes vietoj sakyti pamokslus apie Dievą, Dievo mielaširdystę, artimo meilę, tik niekina kitus žmones, kurie nepritaria klerikalizmui; todėl labai daug lietuvių pradėjo eiti į kitalaučių bažnyčias del išpildymo savo tikybinių pareigų; tuos visus manoma patraukti prie Lietuvių Bažnyčios.

Tautininkų nepastovumas.

Daugelyje metų atgal sakoma apie 10 metų, kad gaivinus lietuvybę ir tautybę lietuvių tarpe, buvo sutvėrė D.L.K.G. dr-ja ir potama "Aido choras" ir dar vėliaus S.L.A. kuopa, T.M.D. kp., Lietuvos Sunų ir Dukterų dr-ju, A.L.T.S. kp., Rochesterio Lietuvių Taryba, ir ant galo sutvėrė L.N.F. sk. Laikui bėgant, tautininkų didelis nesubrendimas ir nepastovumas, privertė D.L.K.G. dr-ja, "Aido" chorą ir S.L.A. kp. eiti po socialistų skraiste; Lietuvos Sunų ir Dukterų dr-ja nuėjo pas klerikalus; Rochesterio Lietuvių Taryba ir A.L.T.S. kp., patįs tautininkai sugriovė, buk kad nepiktinus klerikalus; T.M.D. kp., jau daugiau kaip du metai stengiamasi sugriauti; jokių atskaitų nebuvo daroma, nė protokolų rašoma, ir jeigu kada nekada koks protokolas ir buvo užrašytas, tai niekad nebuvo skaitomas nė pildomas. Ir šita kuopa būtų jau palaidota, jeigu ne p. D. Jokšas, kuris yra išdininku nuo daugelio metų; tik ačiu jo pasišventimui, T.M.D. kuopa da nėra palaidota. Nors jau beveik mirus per du metus laiko, p. Jokšas, kaip išdininkas atlieka finansų raštininko užduotis; pas p. Jokšą ateina T.M.D. knygos, jis knygas išdalina nariams, nuo narių surenka mokestis, ir jų antraštas. Na ir nestebėtina, kad toki nariai, kurie nepriklauso prie T.M.D. kuopos per penkis arba ir daugiau metų, nepasipažysta, ir nežino kas yra nariu, o kas nėra nariu; nežino kas yra kuopos valdyba, žino tik tą, kad p. Jokšas paėmė pinigų nuo jo ir jis gavo knygas. Bet kartais keli kur susibėga ir išsirenka valdybą, bet dabar kuopa jau keli mėnesiai randašė be jokio pirmininko ir raštininko. Koki bus 1919 m. del T.M.D. 52 kp. ar bus palaudojimu, ar atgijimu? Lauksime visi pasekmių.

L. N. skyrius irgi krinka. Dabar eina didelis judėjimas tarpe Rochesterio lietuvų apie sutvėrimą kokioto ten Jaunųjų Lietuvių Ratelio kuopos. Visi pageidauja, kad būtų kas nors geresnio, negu kaip turi klerikalai, socialistai ir sandariečiai, labiausiai bijo sandariečių (taip vadinama tautininkus); sako, buk sandariečiai kaip tik prisideda prie dr-jos, tai tuojaus dr-ja pastumia prie grabo arba prie socialistų, arba net ir prie klerikalų. Vietiniai lietuviai nori turėti ką nors rimto ir pastovaus; todėl jie nori susitverti Jaunųjų Lietuvių Ratei, kuris turi būti bepartijviu, prie kurio visi rimtieji ir jaunieji galėtų priklausyti, kurio tikslas būtų kultūros darbas ir lavinimasis, ir kad nieko bendro neturėtų su

lietuvių vadinamoms partijoms.

Zadama prie Jaunųjų Lietuvių Ratelio kuopos kartu tvirti ir chorą, kuris užsiimtų dainoms ir lošimu veikalų. Kiekviename susirinkime būtų nors trumpiausia paskaitėlė, ar opra prakalbė ar ginčai. Nuo visų narių būtų reikalaujama išlės, kad jie sau pasiskirtų ką nors ir prisirengtų ant sekančio ar sekančių susirinkimų. Taigi zadama rengti koncertus, paskaitas, prakalbas, ir viešus ginčus progai pasitaikius.

Nežinia ar bus iš tokių miltų košė ar ne?

Visos dirbtuvės sumažino darbininkų skaitliū; tuos dirbtuvės atleido darbininkų nuo 10% iki 50 nuosimčio, miesto valdyba apskaitliuoja buk darbininkų yra apie 10,000 be darbo, bet man atrodo, kad yra daug daugiau bedarbių.

Darbininkas.

CHICAGO, ILL.

Bomai apiplėšė lietuvius.

Pas mus bomai nemiega. Kožną naktį apiplėšia po kelis žmones. Nekuriuos ir labai primuša, kurie penori gera vale atiduoti pinigų. Kaip pavyzdin praeitą nedėlios naktį tulas lietuvius, J. Kiras nuėjo pas savo draugus pasiviesėti. Jiems tenai besikaibant, priėjo laikas eiti namon. Draugai jam sakė, neik, ba pagaus tave bomai. Jis atsakė, kad jam bomai niekada nieko nebuvo darę. "Aš," sako jis, "esu visą Chicago naktimis išvaikščiojęs, bet nė vieno bomo nemačiau, todėl ir dabar aš jų nebijau." Buvo apie pirmą valanda nakties. Kiras išėjo į savo namus, bet nespejo praeiti porą blokų kaip ir sutiko kelis bomus, kurie atėmė septynios dešimtis dolerių pinigais ir du Liberty Bondsu po penkis dešimtis vertės ir taip primušė, kad tapo nugabentas į ligonbutį kur daktarai rado du šonkauliu įlauštu. Nežinia ar pasveiks.

Kitas toksai pat apiplėšimas atsitiko tą pat naktį. Taipgi tulas lietuvius, J. Leksna sakęs nebija "bomų," bet nespejo išeiti iš savo draugo namų kaip ant 35 Pl. ir Halsted st., keturi bomai apstojo, atėmė aštuoniasdešimtis pinigais ir viską tik rado, rakčiukus, adresų knygele, akinius ir tuos atėmė, tik laimė jo kad nesumušė. Ir tau nebijo bomų! Aš nesuprantu iš kokios priežasties jie nešiojas po tiek daug pinigų, tur būti norėjo pasirodyti savo draugams, kad esą turtingi. Pinigams yra vietą bankoj, ne susavim nešiotis. Lietuviams reikėtų saugotis naktimis vaikščioti ir pinigų su savim nešiotis.

J. Perminas.

SOUTH BOSTON, MASS.

Grudžio 22 d. Šv. Kazimiero Romos Katalikų Pašalpinė Draugija surengė prakalbas del paminėjimo 25 metų sukaktuvių nuo Kražių skerdynės. Vienok apie skerdynę visai mažai kalbėjo, bet daugiausia apie politiką. Pirmutinis kalbėjo kun. Juškaitis, jisai nieko naujo nepasakė išskirint

žydų; apie žydus jisai pasakė šitaip: kad žydai yra arba bus geriausi lietuvių prie teliai, padarydamas šitokių išvedima: kad kaip tik lenkai dagava šiek tiek laisvės, tai tuojau surengė žydų skerdynes ir tokiu žiauriu savo pasielgimu užsitraukė sau negražų vardą ir neapykantą nuo žydų ir dabar jau jie su lenkais nesutinka ir jų nebremis ale glausis prie mus lietuvių ir mumis užtars, nes žydai yra labai turtingi, apsišvietė ir visur prieinanti, tai jie ir pageibės mumis išreikalaut Lietuvai nepriugulmybės.

Toliaus kalbėjo F. Civinskis iš New Yorko Informacijos Biuro. P. Civinskis kalbėjo apie Lietuvos praeitį ilgai bekalbėdamas pasakė taip pat, kad žydai, tai geriausi mūsų lietuvių prie teliai. Jam bekalbant beveik pusė publikos pakilo ir išėjo laukan. Tur but daugumas atsiminė, kad nelabai seniai p. Račkus iš Chicago, Ill., tojoj pačioj bažnytinėj salėj kalbėjo ir sakė, kad žydai, tai didžiausi mūsų lietuvių neprieteliai ir išnaudotojai ir, jeigu tik Lietuva liktų laisva, tai žydams reikalinga būtų Inkvizicija. O šiandien tos pačios srovės kalbėtojai jau nesibijotų žydu. Turbut nepoigo išgirsime, kad ir bolševikų vadavai geriausi lietuvių prie teliai.

Degučių Vargdienis.

(Red. Priešas. Mums

atrodo, kad šiame dalyke galima daug greičiau sutikt su kun. Juškaičio nuomone negu su p. Račkais. Lietuvoj neprivalo būti jokių inkvizicijų, bet laisvė visiems, žydams kaip ir krikščionims.)

LOWELL, MASS.

Grudžio 18 d. atsituvo prakalbos Tautos Fondo skyriaus. Kalbėjo kunigas Urbanavičius iš Brockton, Mass., ir kunigas Vermauskas iš Cambridge, Mass. Pirmiausiai kalbėjo k. Urbanavičius. Jis trumpai per bėgo praeitės laikus, kaip Lietuva buvo taip galinga, kad sulaukė totorius, kurie buvo užkariavę visą Rusiją, taipgi sumušė kryžiuokus, už tai, sako, kad buvo susiorganizavę ir buvo vienybė, bet ačiu lenkų pastangoms, viskas susiardė. Dabar laikas mums atbusti ir prisidėti su aukomis prie Lietuvos atgaivinimo.

Sako, mes tiek mažai dar pinigų turime, kad nežinome ką kur pradėti. Kun. Vermauskas nurodė, kad kitos kolonijos labai gausiai aukavo. Ragino ir lowelliečius neatsilikti. Aukų surinkta \$205.99. Taipgi buvo duota klausymai, kodėl nevieikia išvieno kaip buvo nutarta ant seimo. Dabar ne tik kad neveikia išvieno, bet per "Darbininką" ir "Draugą" užsipuldinėja ant tautiečių. Tai, girdi, mūsų principai nesutinka su sandariečių.

Ar kas nepriglaustu našlaičių?

Lowellyje yra Lietuvių Našlaičių Komitetas, kuris tuo tarpu turi mergaitę 16 mėnesių ir berniuką 5 metų, jau lankanti mokslo. Šių vaikučių motina mirė

plaučių uždegimu. Dabar niekas nenori jų priglauti ir žinoma reikės miestui atiduoti.

Ar tik neatsiras kur geros širdies žmonių, kurie norėtų pasimti berniuką už auklėtinį? Tai vikrus, druskas berniukas. Butų gaila jį atiduoti miesto globon, kur visai ištautėtų. Mergaitė žada paimti anglė moteris. Vaikų tėvo vardas buvo Juozapas Sinauckas, paėjo iš Vilniaus gubernijos. Kas norės daugiau sužinoti, lai kreipiasi į J. Sadaucką, 82 Gorham st., Lowell, Mass.

Per stubas L.N.F. skyriui kolektojujant, aukavo šios ypatos:

Po 10 dolerių, Antanas Uzdovicius, K. Kindaravicia, S. Kudzma, Z. Dzidulionis.

Po 5 dol.: — J. Zigmontas, A. Aleknavičius, J. Pedredna.

Po 1 dol.: — V. Šoka, J. Jonulis, St. Lupkevičius, J. Verseckas, Ant. Raugilimas, Z. Noruševičius.

Po 50c.: — J. Bubrauckas, V. Nalivaika.

Lowellietis.

MINERSVILLE, PA.

Štai ir vėl Kalėdos, biskilinksmės kaip pernyktės del viso pasaulio. Oras labai gražus; sniego dar nesimatė pas mus nė biskil; naktimis šalta, bet dienosis tai gali vaikščioti vienas; nei vėjo, saulė žėmai vaikščioja, tartum, kad pavasarinis oras. Tik gaila, kad visur juodojoja, žaliuonai visi pradingę.

Veikimo jokio pas mus nesimato. Viskas rodo nusigandus ir neatsigavę dar nuo tos ligos Ispaniškos Influenzos, kuri svečiavosi mūsų miestelyje ir išpiovė apie 500 sveikų ir drutų vyrų, tame tarpe geras skaičius krito ir ietuvų. Kartu su gyvybe, jie jau pabaigė savo vargus. Lai ilsisi jie ramiai. Jau pas mus negrįžė ale mes pas juos nueisime. Bet pakol čia gyvename, tai reikia drūčiai darbuotis. Viskas brangu ir brangsta ir tam visam brangumui galo nesimato. Nėra žmogaus ant pasaulio, kad tą viską vienas galėtų sustabdyti. Vienas gali pakelti, o visi turim sustabdyti, tai viskas.

Dabar šiom dienom bravorai pakėlė tą "rojas skys timėli" net ant \$4.00 už baklą, o po naujų metų girdisi, kad bus dar brangiau. Kad nors sykį jau jam galas par eitų, tad galėtų geriau žmonės gyventi ir protauti, užsiimtų skaitymu ir liktų sunkiai uždirbti pinigai kožno kišeniuje.

20 d. gruodžio, Minersvillės progresistės surengė prakalbas. Tai visas veikimas viso rudenio tarpe mūsų lietuvių. Vadinas, moteris vyrus "subytino." Garbėjums, sesutės, nevienas gaus šokią tokią lekciją nuo jus oratoriaus.

Ponaitis.

NEWARK, N. J.

Puikus koncertas. Šokikėsolistė lietuvaitė.

Gruodžio 26 d. Newarko, Lietuvių svetainėje buvo la-

bai įdomus koncertas, susidedas iš dainų, muzikos (piano) ir šokių. Visą koncerto programą išpildė p-lės Marė, Laura ir Sofija Karužiutės.

Nebepirmą kartą p-lės Marė ir Laura Karužiutės pasirodo ant mus estradų, vienok kiekvieną kartą jų pasirodymas suteikia mums ką nors naujo, gražaus dainoje ir muzikoje. Ir nors dar jaunos savo darbe dailininkės, vienok darban žūrima jų rimtai, pasirengimas tinkamas, o tuomet ir atlikimas puikus.

Marė Karužiutė, daininkė, turinti gerai išlavintą ir išbulintą soprano-balsą. Tai bene bus vienintelė lietuvaite Amerikoje su taip gerai išbulintu balsu. Todėl šio koncerto jos išpildyti numeriai labai gerai. O jos buvo pasirinkta gana nelengva ir ir skaitmeninga programa: Sasnausko — Užmigo žemė, M. Petrausko — Jausk ir Mylek; taip-gi buvo kitų: Rauda, Pasakyk bernužėi, Gegutė. Tai buvo lietuvių kompozitorių parinktieji veikalai. Prie jų sekė arija iš Operos "Le Nozze de Figaro" — Mozarto; Life and Death — Cole-ridge—Taylor, At Parting—Rogers, Ticho na dorogie (romansas) Donarovo. Vis tai rinkinai dalykai iš klesinės muzikos, augštesnės tap ir forma, išraiška visai veltima. Bet nežiurint į tai, neyarkiečių rinktinė koncerte publika atsilankiusi, gana mokėjo įvertinti ir gausiu delnu plojimu išreiskė savąjį sentimentą dainininkei.

Laura Karužiutė, turinti jau išbulintą techniką ir gilų jausmą. Ji, kaip ir jos sesutė, taip-gi turėjo rinktinę klasinių dalykų programą. Skambino At the Carnival — Edvardo Griego; Arabesque — Debussy; By the Brookside — Stojowski; Waltz of 64 No. 2 — Chopin; Scherzo — Mendelsono.

Sofija Karužiutė, šokikė pionierė lietuvių teatralėje dailėje. Ji šiuo kart išpildė taip-gi didelę piogramą. Šoko klumpakojį, sukutinį, kriputį — M. Petrausko; Air de Ballet — Chaminade; Musical Moment Schuberto; Pizzicato from Ballet Sylvia—Delibes'o. Tai čia klasiniai šokiai, kurie buvo galima arba galima pamatyti tik rimtesniuose teatruose rengiamuose baletuose, operose. Jų pasirodymas lietuvių scenoje yra dideliu priedu mūsų dailėje. P-lė Sofija Karužiutė atliko savo užduotis puikiai, tiesiok kaip profesionalė šokikė. Atliekant lietuvių šokius, dėvėjo puikius tautiškus rūbus.

Newarko publika buvo gana rimta, konservatyvio pobūdžio. Vaikai gana neramiai užsilakė. Estrada be jokių žmoniškų dekoracijų grindis nubružuotas, slidžios, kas kludė nemažai šokikei solistei. Nėprirengta scena koncertui gana nėmažai kludė. Bet nuo tos bėdos nėra rodos.

Abelmai šis įvairus koncertas nusisekė kuogeriausiai. Puikiausiai patenkinta publika jau vėlai skirstėsi

namon. P-lių Karužiūčių koncertus turėtume turėti visose didesniose kolonijose.

Ne šokikas.

PHILADELPHIA, PA.

Šv. Stanislo Costkos draugija, per susirinkimą nutarė, kad išrinkti komitetą del aukų rinkimo po stubas, del Lietuvos labo, į T.F. kaipo Kalėdinę dovaną. Iš draugijos narių apsiėmė šios ypatos pereiti per stubas: P. Vėžinskas, J. Kairevičius, J. Naruckas.

Žinoma; kolektoeriai po miestą nekoklektavo, tik tai ant Point-Breeze. Ta vieta yra kaipo atskira vieta nuo miesto Philadelphiajos. Tai-gi kolektoeriai ir nekludė toliaus. Aukavo sekančios ypatos:

J. Tranauskas \$5. Po \$2: — K. Galkus, J. Židelis, J. Vancis, K. Žemaitis, S. Toreila, J. Vilkičius. Po \$1: — V. Navardauskas, J. Pozerevičia, A. Paškevičia, J. Arnauskis, J. Urbanavičia, J. Vaškilenčia, T. Bakanauskas, M. Jahiauskas, p. Krivickas, J. Urbanavičia, J. Mačelis, J. Uzdavinis, J. Andrenius, J. Padzevičia, D. Černeckas, J. Pečiukonis, P. Poškevičia, J. Kairys, S. Žydas, J. Tareilas, P. Malinauskas, J. Buras, M. Kulis, K. Balke, P. Pakaužis, J. Karlauskas, J. Zemaitis, J. Gailis, J. Andrulionis, J. Žemaitis, J. Gemavičia, J. Rutkauckas, K. Dozevičia, V. Žukauskas, S. Mučelis, A. Župkauskas, M. Globis, M. Zigmontas, G. Žukauskas, J. Raubis, K. Žemaitis, J. Vaičis, J. Lušas, M. Žarkauskas, J. Belskis, J. Žačekis, J. Belevich, J. Pauplis, J. Bladzevičia, P. Balčiunas, S. Uzdavinis, J. Vaičis, J. Vaičis, A. Židelis, K. Štapžis, S. Uzdavinis, P. Liulevičia, M. Daulidauckas, J. Ramanauskas, J. Tareila, A. Katičius, J. Balčiunas, A. Pancevičia, S. Vaivaičia, S. Kazlauskas, M. Žydelis, J. Kudžiunas, J. Vaškevičia, V. Keržis, J. Paškevičia.

Po 50c.: — J. Laukelis, S. Čičerskis, M. Daulidauskas, J. Uzdavinis, J. Matkevičia, A. Reičis, M. Malinauskis, S. Žydas, J. Bartkevičia S. Jankeliunas. Po 25c.: — J. Navadauckas, V. Zvaikauskas.

Surinkta sykiu ir priduo-ta į T.F. \$92.00. Visiems aukautojams tariam ačiu vardan Lietuvos. Taipgi ir aukščiau minėtiems kolektoeriaim už jųjų trusą, kuriems vistuvių scenoje yra dideliu priedu mūsų dailėje.

P-lė Sofija Karužiutė atliko savo užduotis puikiai, tiesiok kaip profesionalė šokikė. Atliekant lietuvių šokius, dėvėjo puikius tautiškus rūbus. Newarko publika buvo gana rimta, konservatyvio pobūdžio. Vaikai gana neramiai užsilakė. Estrada be jokių žmoniškų dekoracijų grindis nubružuotas, slidžios, kas kludė nemažai šokikei solistei. Nėprirengta scena koncertui gana nėmažai kludė. Bet nuo tos bėdos nėra rodos.

Reporteris.

BALTIMORE, MD.

Mūsų miesto gyventojams gyvenimas nelabai koks. Tai yra tuom, kad viskas tas kas reikalingas del žmogaus be galo pabrango. Drabužiai, apsiavimas ir produktai. O čia kaip tygiai darbai pusiau sumažėję. Prie to dar pradėjo už-

mokestis pulsti žemyn, nors ne taip drąsiai, bet laikui bėgant įsidrąsins, iš ko matyt, kad kai-kuriems prisieis ir blogai jausties. Mat pakol buvo darbų ir galima buvo susitaupinti keletas centų, tai žmoneliai į tai mažai teatrekreipė domos, nes manė, kad'niekuomet kitaip nebus, sako dabar darbų netruks, karė trauksis ilgai. O čia visai kitaip pasirodė. Karė pasibaigė. Darbai pusiau sustojo, o pragyvenimas ne tik ką ant vietos stovi, bet dar kyla augštyn. Karvių liežuvijų svaras \$1.60. Gi palei tuos liežuvius gali kiekvienas suprasti kaip brangi kitoki mėsa ir kiti daiktai: vienam žmogui prasimaitinti kaštuoja nuo aštuonių iki dvylikai dolerių. Gi pridėjus kambarį, už kurį mokama nuo \$1.50 iki \$2.50. Geriau norint gyventi kaštuoja valgis ir guolis \$14.50 į savaitę. O kur apsirėdymas ir kiti išeigos dalykai. Dabar jau ne-turintiems darbo yra pražūdingas gyvenimas ir jeigu

nebus tų, kurie sutvarkys tur but užpiltas ant arbatos. skambanti balsą ir užveda didelę kovą nikotinos su jos priešingumu, kurį kunas greitai parupina, kad kovoti priešais pavojingus nuodus. Todel, labai gerai, kad jaunas savo draugus niekad nemokintume rukti, bet geriau apsktyti savo nelaimę, kad budami maži sutikome tokius draugus, kurie mus išmokino.

Reikia nepamiršti to, kad kuomet paleis pusę ar daugiau kariuomenės, tai del jų visų turės duoti darbus ir pragyvenimō reikmenis, tai visai bus blogai.

Reikia nepamiršti to, kad kuomet paleis pusę ar daugiau kariuomenės, tai del jų visų turės duoti darbus ir pragyvenimō reikmenis, tai visai bus blogai.

Reikia nepamiršti to, kad kuomet paleis pusę ar daugiau kariuomenės, tai del jų visų turės duoti darbus ir pragyvenimō reikmenis, tai visai bus blogai.

Reikia nepamiršti to, kad kuomet paleis pusę ar daugiau kariuomenės, tai del jų visų turės duoti darbus ir pragyvenimō reikmenis, tai visai bus blogai.

A. Kurelaitis.

(Red. Priešas. Musų nuomonėje, dabartinė bedarbė neilgai tęsis — gal pora mėnesių, pakol karės pramonė nesusitvarkys prie tauturintiems darbo yra pražūdingas gyvenimas ir jeigu

Apie Gyvus Daiktus

nenori arba negali suvartoti.

Vaikam niekad netruksta sveiko noro valgyti, todėl jie visiškai nereikalauja erzinti nervų savo nė burnoje, nė viduriuose. Kava ir arbata turi veik vienokį daiktą savyje, kuris padaro jas vertas to vardo, tai yra kafina. Šitas stebuklingas daiktas yra tuom, kad kelia smegenis prie darbo, stimuliuoja jas, neduoda užmigti, bet priverčia dirbti. Studentai besirengdami prie egzaminu geria kartais daugiau arbatos, kad naktį galėtų dirbti, kad nenorėtų miego. O kiti tiesiog, perka grynos kafinos ir ima. Bet žmogui norinčiam miego ir atsilsio, tai arbata, kava nepriduoda atsilsio; atbulai, naktį dar neduoda užmigti ir tuom tai yra pavojinga vaikams.

Daugumas žmonių dabar arbatą vartoja, bet tikrai darbi vartoti nemoka, kad gauti iš jos sau to ko jieško. Pati kafina iš arbatos lapų išsina, į tris minutes užpylvandenį ant arbatžolii. O ko toliau tuo labiau mirks ta, tai jau ne kafina eina iš lapų, bet eina taniška rukštis, kuri labai yra biogas daigtas, nes labai kenkia vidurių gromuliojimui. Norėdamas iširti apie tai, gali paimti arbatos lapų į burną, o palaikęs burnoje datirsi, kad burna džiuosta, nes taniška rukštis nesutinka su seilēm ir seilēs iš savo šal-tinilių neišsina. Kas darosi burnoje, tas darosi ir viduriuose ir tas duoda žmogui negromuliuoti viduriam.

Norint gerą arbatą turėti, reikia lapus laikyti neilgalybę suerzinti nervus, pajučiaučius skonį, kurie priverčia seiles griebtis prie darbo ir valgiui atsidurus pilve, tas pat darosi, bet tokis valgis nesirokuoja ku-no reikalaujamas, bet daugiau priverstinas skverbiti, bet tik verdantis vanduo

Arbatą niekad nereikia antru kartu užšutinti delto, kad ji foliaus nenaudinga, bet pavojinga.

Jeigu nori geros kavos, taip pat turi apsieiti kaip su arbata; kavą reikia šviežiai iškepti ir namie susimalti nedaryti per daug skystą ir darant verdančiu vandeniu užpilti. Stovėjus kava yra netinkama ir tukstančiam žmonių, kurių viduriai nemala, jieško gydytojų ir visokių pilsų gerai padarytų kad kavą su arbata pirmiau sa prašalintu, nes tas yra priežastis negromuliojimo ir tie gerai padarytų, kurie rakti negali užmigti, kaip pirmiausia prašalintu arbatą su kava, nes iš priežasties lgo neatbolnumo arba nesu-kratimo kaip padaryti, viduriai yra nužudę gromuliojimo pajėgas.

Kitas gėrimas yra vadinamas koka (cocoa), kuris nėra pavojingas ir vietoje kavos arba arbatos suaugusiems, o ypatingai vaikams yra geriau. Koka yra įvairiai padarytas, kartais žmogus vieno darbo koka nenori vartoti, jam netinka, kada kitokios rūšies labai patinka.

Saldiniai ypatingai nebrangūs pieno čokoladai (milk chocolate) vaikams yra gerai su ta prideryste, kad dantys butų jų atsakančiai prižiurimi ir apvalyti.

Nuodai, kuriuos mes imame į save ir nejučiaime įtą patį nuodą paėmus mes gyvastį palydim. Karboniška rukštis, kurią mes kvėpuojame iš oro ir nieko nejučiaime. Toji rugštis yra nuodai, bet mes nejučiaime daro, kad daug ant karto nepaimam. Bet kad mes paimtume jo daugiau, beabėjonės mirtume.

Tabakas turi savyje nuodus, vadinamus nikotina, kurios maža dalelė, vienas gramas gali žmogų nunuodinti, jeigu butų paimtas kartu į vidurius, bet ruko-tojai taip daug ant karto jo nepaima ir todėl sau ruko ir nenusinuodina. Rukymas, žinoma, nieko gero žmogui neatneša tik užganėdinimą, numalšinimą norų, prie kurio jaunas žmogus iš jaunų dienų save pripratina ir turi sunkų darbą ir nukentėjimus pakol pripranta. Pripratimas rukti pagimdo pas ruko-toją priešingą galybę, su kuria nikotina imasi ir paskui jau darbas pradetas eina be paliovos.

Gerai, kad ruko-tojas dar dumų nerija į plaučius, bet tik burnoje apsukęs paleidžia. Vienok seni ruko-tojai daugiausia jaunosius pamokina, kaip rukti, kad išsiplėstų po visus plaučius. Toks pamokinimas yra labai nedraugiškas, nes jaunas ruko-tojas greitai pražudo savo

skambanti balsą ir užveda didelę kovą nikotinos su jos priešingumu, kurį kunas greitai parupina, kad kovoti priešais pavojingus nuodus. Todel, labai gerai, kad jaunas savo draugus niekad nemokintume rukti, bet geriau apsktyti savo nelaimę, kad budami maži sutikome tokius draugus, kurie mus išmokino.

Nustoti nelengva, bet pasiryžus, galima. Pirmiausia reikia nusistatyti sau, kada rukti, o kada ne, vėliau galima kokis vienas iš paskirtų laikų sumažinti, o dar vėliau ir kiti išnaikinti. Kunas greitai prašalina iš savės nikotinos priešingumą ir žmogus ramus nuo rucymo ir kešenių tiek nenukentėcia. Niekas taip mums nepagelbsti kovoti su savo blogais papratimais, kaip tikras daiktų supratimas. Ar tas daiktas, kurį mes darome atneša mums naudą ar ne. Jeigu tikrai suprantam, kad ne, tai gaunam ir tvirtybę nuo to atsikratyti.

Toliaus mums dar erikia peržiurėti, kas tai yra nerūšiai, nes mes tiek kartų vis kalbame, kad nervai žmogaus kūne kėravoja įvairius organus, todėl svarbu mums arčiau su jais susipažinti. Gaila, kad mokslas dar nepasiekė galutinio ištyrimo apie ypatybes nervų, bet kiek yra ištyręs, tai neap-sakomai svarbu kiekvienam žmogui žinoti, nes mokslas tik tada naudingas, kada jį supranta daugumenė žmonių.

Žiurint į nervus ir atmenant telegrafų vielas, mažai randama skirtumo. Telegrafo viela eina elektrikos vilnys ir tais vilnimis galima persiųsti žinios. Ypatingai kabelis, kuris eina per jures į kitą dalį pasaulio, perjautas per pusę labai panašus į nervą, kuris eina per žmogaus kūną. Kabelis yra apsuktas tam tikra vieta per kurį eina vielos; nervai taip gi apsukti medegą panašia yga į taukus. Per jų vidurį eina nervų siuleliai. Nuo smegenų per nugarkaulį jie išsina diktoka virve, toliaus išsišakoja po kūną į irabniausius siulelius ir eina į savo vietas.

Per nervus eina žinios taip kaip per vielas elektrika, bet ne elektrika eina per nervus ir nervai daug skiriasi nuo elektrikos. Jeigu elektrika atkabini nuo vielos, viela palieka negyva, niekas per ją neina. Bet nervą atėmus, atidalinus nuo smegenų, jis greitai numiršta, jį galima užlaikyti veikianti dar per ilgą laiką; jeigu įdėsime į drugną ir biskį pasudintą vandenį, nervas palaiko savo gyvastį ir neša žinią per save. Jeigu užgausi jo vieną galą, kitas galas tą lygiai atjaus.

Nervai taip surėdyti, kad jų celes galima prirokuoti prie gludumo girios išsišako jusios ir susiliejusios lapų, bet nežiurint kaip girios šakos, ar jos butų labai išsišakoje ar susilieje, vienok kožnas medžio lapas turi savo stuomenelį, nuo kurio paėina. Taip yra ir su plonutėlais nervais, išsišakojusiais po visą kūną. Netik kad jie sujungia kiekvieną didelį ku

no raumenų su smegenimis, bet yra sujungta viena dalis kuno su kita, taip kad painumas gludumo girios ne gali susilyginti su painumu nervų, kune esančių.

Viduriniai nervai, kurie randasi nugarkaulyje, yra kaip tarnas namo, kuris perneša žinią iš kuno į smegenis ir iš smegenų į kūną. Žmogaus smegenis, kaip

kuno ukininkas perduoda žinią į vidurinius nervus, viduriniai nervai pasiūnčia žinią į tam tikrą vietą, kur norai išpildyti. Jeigu aš noriu keiti koją, pirma pamislinu, paskui mislis pereina į nugarkaulio nervus, iš nugarkaulio pereina žinia į kojos muskulius ir veikimas pildosi.

Nemuno Sunus.

Stengsis Suvienyti Amerikos Sautas

Kad suvienyti daugybę tautų, kurios sudaro šios šalies populiaciją į vieną nepadaliną kūną, taikai besiantinant, Suv. Valstijų Darbo Departmento Naturalizacijos Biuras varys tą patį darbą, kuris, kaip karė parodė, yra jau taip gerai pradėtas. Pasiekimas tautiško vienodumo, yra svarbiausias Biuro darbas. Tas biuras labai veikia.

Amerikonizacijos biuro darbo tikslas yra padaryti Ameriką tikruoju katilu kuriame iš visų šalių suėję žmonės būtų sulieti į naują ir skirtingą tautos tipą. Praėjusiam gegužės mėnesyje, kongresas išleido įstatymą, kuriuo rengiamos suamerikoninti kiekvieną šios šalies vyrą ir moterį užrubežyje gimusių, ir jis paskyrė naturalizacijos biurui gauti iš savo rankas piliečių apšvietimo darbą ir veikti išvien su viešosioms mokykloms.

Šimtai tukstančių svetimtaučių kas metą lieka piliečiai, o karė daug prisidėjo, kad ateivius supažindinti su Amerika. Tačiau dar ir dabar yra daug sunkenybių, kad pasekmingai pasiekti kiekvieną šios šalies gyventoją su Amerikos mintimis žodžiais ir veikimais.

Pav. yra apie 500,000 svetimtaučių New Yorko mieste, kurie nemoka nei rašyti, nei skaityti, nei kalbėti angliškai. Čia yra vartojama apie 100 kalbų ir dialektų. Apie dešimtis ar dvylika milijonų žmonių šioje šalyje yra kitų šalių piliečiai. Jokioj kitoj šalyje nėra tokio didelio nuosimčio svetimtaučių.

Naturalizacijos biuras arčiau prieina prie svetimtaučių, neg kita valdžios instacija. Per savo naturalizacijos kvotėjus, jis susipažina su kokiais trimis milijonais ateivių, beto, pastaraisiais keturiais metais mokyklos taip-pat pradėjo savo darbą išmokinti svetimtaučius reikalingiausių dalykų Amerikos pilietybėje.

Didisai apšvietos darbas vedamas beveik per 2,000 apilinkinių miestuose, kuriuose gyvena milijonai ateivių. Šimtai tukstančių išsiėmė pirmasias popieras ir biura perkalbėjo mokyklų užvežėtojus, kur tie kandidatai gyvena, atidaryti vakarinius kursus, kuriuose su pirmosioms popieromis vyrai ir jų moters galėtų išmokti kas reikalinga žinoti apie Amerikos valdžią.

Ligšiol darbas dar tebėra vos pradėtas, nes mažiau kai du nuosimčiai šios šalies svetimtaučių teįstojo mokyklų kintis pilietybės. Amerikonizacija likusių devyniasde-

šimts aštuonių nuosimčių yra tai milžiniškas darbas, kurį turi Naturalizacijos Biuras atlikti. Kiekvienas apilinkės pilietis turi prie darbo prisidėti, kad tas darbas būtų pasekmingas.

Ateivių samdytojai gali prisidėti šiame darbe, siūsdami darbininkus, ypatingai tuos, kurie nemoka angliškai arba nežino Amerikos įstaigų, tuojaus stoti į vakarines pilietybės klesas. Tie, kurie turi užrubežy gimusių draugus ar pažįstamus, kurie dar nepilnai naturalizuoti, gali prižiūrėti, kad jie numestų savo svetimąją intaką, raginant juos draugiškai įstoti į kuria nors klesą.

Mūsų užrubežy gimę karėiviai, daugelis kurių liko naturalizuoti po įstojimo į karę — ar tai stovyklose namie, ar tai Francuzijos laukuose, turės Ameriko programą sugrįžti, jei biuro programą eis taip, kaip sumanyta. Tų jaunikačių giminių ir draugai gali jiems nuvesti Amerikonizaciją į namus, taip kaip tie jaunikačiai ją rado armijoje.

Tukstančių mokyklų duris yra atviros svetimtaučiai, kuris ištikrųjų nori palikti amerikiečių ir mokytojai nuosirdžiai ji priims. Mokyklos jau daug nuveikė naturalizacijos programe, bet dar yra daug ko daryti. Mažoma, jog daug kitų mokyklų bus atidaryti tam tikslui.

Valdžia per savo Naturalizacijos Biurą ir veikimą išvien su viešosioms mokyklomis ištiesia gelstančią ranką kiekvienam ateiviui, kuris čia ateina. Jei ie matys savo laimę į reitai jos griebis. Yra tai Biuro priedermė išaiškinti ateiviams kas yra jiems daroma.

Teisėjai apvertina darbą, kurį Biuras ir mokyklos dirba, nes pastaraisiais dvejiems metais jie padarė 75,000 svetimtaučių imti pilietybės kursus, daugiau neg visas svetimtaučių skaičius, priešais prie pilietybės perpraėjusio dešimtmečio pasutinius trejus metus.

(S. V. Darbo Departmento Pranešimas.)

DIRVA
Didžiausias ir naudingusias laikraštis.
Neužsiima barnėmis ne polemikomis.
Talpina daug žinių.
Talpina daug mokališkų ir pamokynančių straipnių.
"DIRVA" verta skaityti kiekvienam lietuviui ir lietuvei.
TIK \$1.50c. METAMS.
Ant paštuose vienas No. Dykas.
"DIRVA"
2004 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO

DAUG KVIEČIŲ PASETA KANSASO VALSTIJOJ.
Kansas valstijos ukininkai šį metą pasėjo daugiau akurų žieminiams kviečiais, neg praėjusiais metais, kuomet užauginta 100,000,000 bušelių. Taip sako A. L. Barkman asistentas generališko sekretoriaus prie Samdymo Biuro ir prižiūrėtojas ukės darbų vakaruose. Barkman dabar ant kelių dienų yra Washingtone, bet jo stotis yra Kansas valstijoje.

Išrodo, jis sako, jok Dakota ir kituose pavasariu kviečių plotuose sės labai daug kviečių ir Samdymo Biuras jau pradeda rengtis prie rinkimo darbininkų ateinančią vasarą Kansas ir Oklahomos kviečius valyti. Tik vienama Kansas paviete, Barkman sako, apšeta kviečiais 300,000 akurų.

Barkman ką tik sugrįžo, peržiūrėjęs sukrinių lendrių ir ryžių auginimo plotus pietuose. Jei nebus ankstybų šalčių, jis sako, lėndrės bus surinktos, nors darbininkų ir truksta.

Kanados įvairios gelžkelių darbininkų organizacijos vienijasi.

VIENYBĖ LIETUVINKŲ
Eina jau 30-tus metus.
Prenumerata \$2.00 metams; \$1.00 pusel metų. Kanadoje \$2.50 metams; \$1.25 pusel metų. Anglijoje, Lietuvoje ir kitur \$3.00 metams; \$1.50 pusel m.
Pamatumui vieną num. siunčiam dovanel knygų katalogą ciumlame ant pareikalavimo dovanai.
J. J. Paukštis & Co.
120-124 Grand St.,
Brooklyn, N. Y.

Vienatinė tikrai lietuvių didžiausia
APTEIKA - VAISTINE
Ir visoj New Jersey's valstijoje, Newark, N. J., tai
VLADO LAZDYNO
Gyduolių galite gauti kokios tik pasaulyje vartojamos, bet ypatingai gerai sekančios:
Puplaiskiai, Bezda, Liepos Ziedai, Ramuniai, Čemeryčiai, Imbieras, Cobreliai, Iosuklė, Cincibiras, Trukžolės, Gumbazolė, Mėtų, Šalavijų, Cinamonų, Brolukų, Kmynų, Šafronų, Anizių, Apynių ir šimtai kitokių gydančių žolių galima gauti mūsų aptiekoje. Taipgi turime gyduolių vėliausio išradimo, nuo visokių paslaptingų ir kitokių ligų.
Jeigu norite gauti tikrus vaistus, kurie sugrąžintų jums sveikatą, kreipkitės pas mus, o mes užtikrinam, kad visame bus sąžiniškai patarnauta.
Receptus sutaisome teisingai, nežiurint ar jie būtų Amerikos arba Europos daktarų.
Visokiame reikale kreipkitės šituo adresu:
EUREKA RED CROSS PHARMACY
315 WALNUT STREET, NEWARK, N. J.

AMERIKOS LIETUVIŲ CENTRALIS KARBŲ RELIEFŲ KOMITETAS
YOROSIS LIETUVIS
(Šitokios markės išduodama už įmokėtus pinigus).
320 FIFTH AVENUE, NEW YORK, N. Y.

GALVOS SKAUSMAS.
Gali būti daugelis visokių priežasčių, kurios duotų žmogų mišį, kad priešastis reikia atirasti greitai ir gydytis skubiai nuo galvos skausmo. Bet greitas gydymas neduos nuolatinio apstojimo galvos skausmo. Turi imti greitą pagelbą. Imk Severo's proškų nuo galvos skausmo. Vieną arba dvi proškos yra ikvaliai. Bakselis turi savyje 12 proškų, kaina 25c. gali gauti jas aptiekose.
W. F. SEWERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

AUTOMOBILIUS septynių sėdynių, visada galima pasamdyti nuo
KAZ. GUREVICIAUS,
3 Ledge st.,
Worcester, Mass.
Tel. Park 3716M. (4)

"Lietuviškas Išradėjas"
Šitu vardu išleidome naują knygutę del išradėjų, talpinanti 20 paveikslų ir ilustracijų, visokių išradėjų ir išradimų, su aprašymais ir paveikslais miestų, New Yorko ir Washingtono.
Tą brangią knygutę, mes išsiunčiame kiekvienam ant pareikalavimo.
DYKAI!
Jeigu jus norite žinoti kiek turto žmonės prasigyneno ir kiek dar galima prasigynenti su pagelba naudingų išradimų, tai rašykite tuojaus, reikalaudami tos naudingos knygutės. Kaip žinovi (ekspertai) patentų, — bandome išradimus **DYKAL**. Rašykite: **American European Patent Offices, Inc.**
256 Broadway (AL.)
New York, N. Y.

NAUJAS ADVOKATAS BENJAMIN MENDELSONH
Advokatas
Veda visokias provas teismuose. Kalba slavoniskai, lenkiškai, serbiškai, hrovatiškai, rusiškai ir vokiškai. Ima provas šios šalies ir krajavas:
931-932 Slater Building
390 Main St., Worcester, Mass.

Kuopni Vaistai IR UZTIKRINTOS GYDUOLES
Mes esame importuotojai visokių vaistų ir galime pristatyti visados kuopniausius ir sveičiausius jumi vaistus. Pas mus galite gauti ir plačiai žinomas gyduoles (Problewskio kaip Zne-Jacznik, Rožių Balsamas ir visų elę Severos gyduolių pas mus galite visada gauti.
Importuoti vaistai pas mus galima gauti. Musų kainos yra žemiausios.
Daktarų receptai kuogeriaus specialiskai sutaisomi.
Brewer & Co.
56 FRONT STREET, WORCESTER, MASS.
Užsakymai pristatū patų, greitai išpildomi.

PAILSAL GEROVES BEJESKODAMS
Nepasimink! Gerovė gyvena ant auštos kalnų. Ten ją rasi, jeigu gerai kelti prie jos esį.
Laukrais "Lietuva" gerias pamokymais ir teisingomis žiniomis nušviečia ir patenkins tau tą kelią prie savo gerovės. Tik pamėgink jį skaityti. Kaina metams \$2.00; pusel metų \$1.00. Vieną numerį galite pasirašyti už UZ DYKA, jeigu tuojaus atsiausit "LIETUVA"
814 W. 33rd St. Chicago, Ill.

JUS GALETE IŠAUGTI PLAUKUS
Pasekmingas, moksliškas gydymas dykal del vyru ir moteriu. Ar siltnas jus plaukai? Ar pralūžę jusu plaukai nuo metų? Ar užkrestis kokias nors ne sveikumais ir limpaniti šie? Ar randas plaukotes, niežas odos galvos? Ar plinkti, bet pradėdi plikti? Ar kenkia kas jš prieš gydymą. aukščiaui pasakytu ilgu, tai siunčiamas gauti jos. Užsakykite ilustruota knygute jusu prigemta kalba: "GYSE APJE PLAUKUS."
Parasita europos garingo specialisto, kuri-oje randas įvairios žinios.
Grazibe plauku, — su-dejimas plauku ir odos galvos. Priežastis silnikimo plauku ir siltnas — Kaip užlaikyti sveikatą ir išauginti plaukus. — Ir keli keli ponia-kius savitis turėti gražius plaukus. — Žili plaukai. — Barada — ir deka-vones nuo užgandintu tilietu.
Ketvirtoje savalte. **GYDYMAS DYKAL**
Mes galime pertikinti kiekviena, kad gyduoles CALVACURA sulauko slinkimą plauku prašima plaukotes ir augina gražius plaukus už 10 centu arba krastos markems pristutus sykiu su jusu antrašu. Mes išsiuce-me kiekvienam dolerine dežute Calvacura-os N. 1 ir knyguote "Teisybe Apie Plaukus" — Ispaukete žemiau atpausta kupong ir siuskte šlenden. **UNION LABORATORY, Box 434, Union, N. Y.**
Siustu 1 dežutę 10 centu del apmokėjimo kaštu persutimo, meldžiu išsiusti man tojaus jusu dolerine dežute Calvacura N. 1 ir knyguote "Teisybe Apie Plaukus." (Pastuskte sykiu kupona su jusu antrašu.)

KATALIOGAS
Columbia Lietuviškų Rekordų
IDAINAVO SV. CICILIJOS CHORAS IS NEWARK, N. J.
IR KITI ZINOMI DAINININKAI
nienė.
E 1168 — Šaltyšius — Sv. Cic. choras. Zvirblelis — V. Vaškevičius, tē mane motinė. Įdainavo M. Brandunienė.
E 1246 — Giesmė į Panelę švenč. 'dain. Brandunienė. Ave Maria.
E 1250 — Vijo vilka voveraitė. Plaukė žaselė per Nemunėlį ir Sel.
E 2225 — Einu per dvarelj, Gaila Tėvyneš. Maršas.
E 2226 — Per giria giriale, daina. Linksminkimės, polka.
E 2227 — Per šilą jojav, daina. Žydas statinė, polka.
E 2228 — Saulelė nuleido, daina. Parodos maršas. Orchestra.
E 2340 — Vilniaus ruta, daina. Drinopolis, maršas.
E 2341 — Kas subatos vakarėlį, daina. Nuostabu, maršas.
E 1163 — Teklytė ir Prānulis, daina. Gudiška polka, harmonikas.
E 1247 — O kur buvai dieduk mano, daina. Ungarų šokia, orcha, džios lupos. Polka.
E 2339 — Sėriau žirgelį, daina. Dėdukas, polka.
IDAINAVO A. KVEDARAS, BARITONAS, su piano akompan.
E 2223 — Pamylėjau vakar, daina. Draugė, polka.
E 2224 — Mano laivas, daina. Į sveikatą, maršas.
E 1161 — Tekėjo saulelė, Kad aš jojav, dainos. Stumbriškių polka.
E 1162 — Jieva, daina. Polka nuo Rudos, harmonika solo.
MONOLOGAI, DIALOGAI IR MARŠAI
E 1170 — Velnias ne boba, monologas. Kur bakužė samanota, dain.
E 1248 — Velnias ne boba, dalis pirma. Velnias ne boba, dalis antra.
E 1249 — Mano palvys, daina. Velnias ne boba, monologas.
E 2342 — Siuvėja, monologas. Po dvigalviu ereliu, maršas.
IGRAJINO KARIŠKA ORCHESTRA:
E 2343 — Ant vienos galvos, monologas. Žuvų maršas.
IGRAJINO LIETUVIŠKŲ SOKIŲ ORKESTRA.
E 2397 — Klumpakojis. Kokietka — polka ir klumpakojis.
E 2396 — Našlys, žaislas. Lapunėlė, polka-mazurka.
E 2395 — Bum cik-čik, mazurka, Dėdienė, polka. ....
E 2360 — Varpelis, valcas. Mano mielaš, polka.
E 2359 — Nemuno vilnys, vaclaus. Sudiev, Mazurka.
E 2653 — Saulei nusileidžiant, valcas. Mano mylimoji, valcas.
E 2654 — Onutė, polka. Išreikšimas meilės, valcas.
IGRAJINO MILITARISKA ORKESTRA.
E 2526 — Prieš audrą, valcas. Bangos, valcas.
E 2527 — Linksmybė, polka. Išdykus mergaitė, polka.
IGRAJINO SARGYBOS ORKESTRA.
E 2528 — Laimės naktis, valcas. Ant šiaurvakary poliaus, valcas.
E 2529 — Alpų ganyklose, valcas. Pavasarių sapnai, valcas.
E 2655 — Žiemos vakaras, valcas. Artistų gyvenimas, valcas. — Visų apleista, valcas. Nepamiršk manęs, valcas.
IGRAINO COLUMBIOS ORKESTRA.
E 2530 — Kregždutė, valcas. Ant bangų, valcas.
E 2531 — Liusanoris medėjas, maršas. Vėlevos nešėjas, valcas.
E 2656 — Ant Dunojaus bangų, valcas. Jurių melsvumas, valcius.
E 2657 — Meilės žiedas, polka. Glamonėjimas, valcas.
E 1927 — Rosijos nacionalis himnas. Serbijos nac. himnas.
E 2198 — Vokietijos nacionalis himnas. Militariškas maršas.
E 1924 — Marselietė, Francijos himnas. Kariškas maršas.
E 2704 — Tyki mėnulio naktis, valcas. Mėlinos akelės, valcas.
IGRAJINO L. SOLARO KONCERTINŲ ORKESTRA.
E 2468 — Baliaus karalienė, valcas. Žafoj giružėj, polka.
E 2510 — Atydos maršas, two-step. Scenos maršas.
E 2709 — Ant Denojacs bangų, valcas. Brangenybės, Two-Step.
E 2708 — Pietinės Am. merginų maršas. Vynas, moteris ir daina.
E 2707 — Rašėjas ir kaimietis, Teklytė, valcas.
SOKIAI IR MARŠAI IGRAJITI ĮVAIRIAIS INSTRUMENTAIS.
A 1728 — Italijos atbalsai, Two-Step. Senorita, Two-Step.
IGRAJINO SMUIKA, FLEITAS, CIMBOLAI IR KONCERTINA.
E 2469 — Širdis ir kvietkos, Svajonės.
E 2511 — Rojaus kvietkos, Intermezzo Sinfonico, iš op. "Ramas"
IGRAJINO KVARTETAS ANT MONDOLINŲ.
A 1656 — Atmintis. Italų rinkiniai.
A 1735 — Tođel, smuika ir pianas. Motka, smuika ir pianas.
E 2710 — Preludijos, smuika solo, Ispanų šokis, smuika solo.
ARMONIKA SOLO, IGRAINO ĮVAIRŲ ARMONISTAL
E 2651 — Vilniaus maršas, Audra, mazurka.
E 2652 — Raseinų polka, Kazokas, valcas.
E 2705 — Visur linksma, valcas. Šok į ratą, mazurka.
E 2580 — Šalies grožybė, valcas. Žuvininkų valcas.
E 2581 — Gražioji polka, Pavasario rytas, polka.
E 2582 — Kalnų aukštumose, valcas. Kariškas maršas.
E 2706 — žemaičių polka. Gudri, mazurka.
E 987 — Po dvigalviu ereliu, maršas. Ispanų šokis.
E 1198 — Polka, dalis pirma. Polka, dalis antra.
E 2001 — Mažrusiška polka. Polka.
IDAINAVO KARALIENES ANIOLŲ PARAP. CHORAS.
E 3188 — Ant Kalno karklai siubavo. Pasisėjac žalia rctą.
E 3189 — Oi motule. Motuš, Motuše.
E 3242 — Oželis. Mes padainuosim.
E 3243 — Saulelė raudona. Beauštanti aušrelė.
IDAINAVO MARĖ ČIZAUSKIENĖ IR JONA ČIZAUSKAS.
E 3190 — Tris berneliai. Vakarinė daina.
E 3191 — Ant marių krantelio. Saulutė tekėjo.
E 3192 — Giedu dainelę. Gegužinės daina.
E 3244 — Skambančios stygos. Tu mano motinė. E.
E 3245 — Gimtinė šalis. Sunku gyventi.
IDAINAVO MIKAS PETRAUSKAS.
E 3348 — Suktinis. Valia, valužė.
E 3349 — Prirodino seni žmonės. Kur tas šaltinėlis.
E 3350 — Naujoji gadyne. Dainius.
E 3313 — Sukruskime broliai. Eina garsas nuo rubežiaus š. Cic.
E 3314 — Dėdukas, polka. Saldžios lupos.
E 3315 — Stumbriškių polka. Jurgiuo kazokas, armoniko solo.
E 3316 — Polka nuo R-dos. Mažrusiška polka, harmonika solo.
E 3317 — Batu čystytojas, maršas. Saldus bučkis, švilpimo valcas.
E 3623 Ilgu, ilgu man ant svieto. M. Petrauskas. Mano skarbas.
E 3624 — Šienapūtė, polka-mazurka. Kur upelis teka, armonika.
E 3625 — Sudiev Lietuva, Marš Karužūtė. Miškas užia, Karužūtė.
E 3626 — Ant šešupės kranto, polka. Lelijos žiedas, valcas. armon.
M. Paltanavičia
15 Millbury st., Worcester, Mass.

MOTERŲ SKYRIUS

KARĖS DARBININKĖS GRĮŽTA NAMON.

Washingtonė Išlengva Demobilizuojama 100,000 Armija.

Moterų, karės darbininkių demobilizacija eina tikrai demokratijos keliu.

Maža mergaitė, dirbanti valdžios ofise tolymoje mezgimo dirbtuvėje yra po taja pačia karės departamento priežiūra. Kantraktai naikinami ar užlaikomi, kad karės darbininkėms suteikti progos gyventi. Iš kiekvienos Valstijos vyrai ir moteris, kurie atstovauja valdžią telegrafuoja į Washingtoną apie industrijos stovį jų apielinkėje, taip kad ją tinkamai apsaugoti. Didžiosios moterų organizacijos, kurios pradžioje 1917 metų pradėjo ieškoti moterų karės darbams, dabar veikia kiton pušerį ir stengias pasiekti daugiau kai dešimtis milijonų savo narių, idant suteikti pripažinimą tai pačiai karės darbininkei, grįžtančiai iš savo gerai atlikto darbo. Joms yra stengiamos suteikti teisotą atlyginimą patariant, kad būtų išlaiko pranešama apie jų atleidimą ir mokama viršum algos, kada ji palieka valdžios darbą. Dabar tais dalykais rupinas kongresas, tuo laiku kuomet kiti svieto dalykai laukia. Į kongresą yra inestas bilius, kad suteikti važinėjimo sąlygas, tokias pat kaip ir paleidžiamiesi kareiviams, 100,000 moterų armijai, kurios atkeliauo Washington iš visų Amerikos dalių, kad patarnauti savo šaliai.

Dėdė Samas oficialiai ir ypatingai pripažino esąs skolingas dviem milijonams su viršu moterų, dirbusių karės darbuose ir milijonams kitų, kurie panorę padėti išdirbti karės dalykus. Tokie vyrai kaip Bernardas Baruch, kuris neseniai pasiulė užmokėti kelionę iš savo kišenės visoms moterims, apleidžiančioms karės industrijos biurą, kurio yra nariu, yra užtikrinimu, jog visuomenė anksčiau ar vėliau pripažintų ir reikalaujūt ypatingos užuojautos moterims, karės darbininkėms.

Darbo Departamentas patuliniais devyniais mėnesiais gerai sutvarkytas visos šaly, mašinerija pasiekti karės darbininkus pripažino moterims lygybę koki joms priklauso pagal jų skaičiaus.

Armijos ir laivyno karės reikmenų išdirbimo sekcijų kasdieniniuose susirinkimuose moters tur tas pačias teises, kaip ir vyrai Suvienytų Valstijų gyventojai. Gruojantis nesutikimai nerimo industrijose, kame dirba beveik 150,000 moterų buvo paimti domon taip-pat, kaip ir panašus padėjimas vienu vyru darbuose. Nerinių (mezginių) dirbtuvėse, kuriuose dirbama valdžios darbais duodama dvi savaiti darbo po pabaigimui karės kontraktų. Visos nerinių dirbtuvės buvo tvarkomos, žiurint iš trijų pusių, pamažinti karės išlaidas nepadarrant suiručių dirbtuvėse ir išsi-

saugoti nuo industrijalių nesutikimų.

Daugelyj valstijų, net ten kur karės reikmenų dirbimo buvo dauguma, perkėlimas moterų iš karės į ramiųjų laikų darbus yra vedamas pačioje valstijoje ar netoli nuo valstijos, nesikreipiant į Washingtoną. Ohio valstijoje, beveik kiekvienas industrijos užkampis pripildytas dirbtuvėmis, dirbančiomis karės dalykus, permainymas iš vienos industrijos į kitą laike praėjusių dviejų savaičių labai spėriai ėjo ir tik viena telegrama tebuvo siųsta į Washingtoną dėl pagalbos.

Daug vietose kvotėjai iš Samdymo Biuro moterų skyriaus buvo pasiūsta į didžiausias dirbtuves, iš kurių moters atleidžiamos nuo darbo. Kitose vietose buvo dar daugiau suirimo tarp darbdavių ir biuro. Moteris kvotėjis prieš jų atleidimą išgaudavo darbininkų surašą, su aprašymu ką jos moka. "Tada" sako viena moterėlė, "besidarbuojant, telefonuojant ir įvairias tolymesnes vietas ir p. mums greitai pasisekta surasti vietų toms moterims.

Tai sunkus darbas, bet apsimoka, nes dabar kaip mes žinome, nėra nei vienos moters darbininkės Ohio valstijoje be darbo ir be maisto."

Panašus pranešimai ateina ir iš kitų valstijų. Virginijoje, kur Samdymo Biuras skaitomas buvo kaip vyrams įsteiga, kadangi tūkstančius vyrų reikalavo į Norfolk, Hopewell ir kitus karės centrus, pasirodė dabar, jog ten yra labai daug progos ir moterims. Viena karės reikmenų dirbimui išsukiriant nei parankumu moterims. Aš galiu tuoju priimti 500 moterų.

"Daug karės darbininkių eina iš dirbtuvių" Samdymo Biuro kvotėjas praneša iš kitos valstijos, "Mes praėjusiais mėnesiais turėjome šioje apielinkėje gerai padirbėti ir dažnai atsiliepti į patriotizmą, kad gauti užtektinai moterų darbu, kurį būtina reikėjo padaryti. Žymus skaičius moterų, kurios niekados buvo nedirbusios, taip-pat ir tų, kurios nedirbo po apšvedimo sako, jog eisantioms namon nors ant trumpo laiko. Kareivių būvilosios ir moters taip-pat priguli prie tos klesos. Beto yra ir kitų, kurios tik sako, man nereikia dirbti už duoną. Manęs čia daugiau nereikia. Taigi aš einu namon. Nors kaikurios iš tų moterų sugrįžė vėliau, tada bus viskas geriau sutvarkyta ir mes beabėjonės turėsime joms iš daugiau vietų duoti pasirinkti," biuro moteris aiškino.

Vienas džiuginančių dalykų apie visą šį po karinį darbininkų judėjimą, ir kurių vyriausybė kreipia daugiausiai domos, tai linkimas eiti dirbti savo apielinkėje, iš kurios darbininkės yra kilusios. Jos buvo šaukiamos taip svarbiam netikėtui darbu, taip kaip ir kareiviai iš įvairių gyvenimo aplinkybių. Nei darbo Departmentas, nei Karės reikmenų darbdavys neturi tos gairės kokią turi karės departamentas, kad demobilizuoti savo pajėgas po pat durimis. Daugiausiai buvo remiamos ant paprastojo žmogaus supratimo ir ant viešosios opinijos, idant pasiekti tai, kas buvo pasiekta link moterų darbininkių. Biuro viršininkai prisilaiko tos politikos, suteikiant vietas moterims, kurios nori dirbti ar tai ten kur dirba, arba ir savo apielinkėje.

Geriausia pagelba pasiekti šiuos sumanymus yra didžiausios moterų organizacijos su jų pajėga išdirbti viešąją opiniją. Moterų organizacijos savo atsišaukimais į moteris, indomaujančias ypatingomis industrijos šakomis prisizadėjo remti moterų skyrius prie Samdymo Biuro.

(Pranešimas Darbo Departmento.)

Esperanto kalbos vadovas, neapdarytas \$1.00
apdarytas \$1.25

Ką-tik išėjo iš spaudos kalbamokslis Francuzų kalbos, pirmas toks rankvedis francuzų lietuvių kalboje, labai puiki dovanėlė kareiviams, padaryta kišenio formato, su apdrais. Kaina tikta ..... 50c.

Paskiausia knygelė — pradžia ir pabaiga Romanovų giminės (ant Rusijos sosto). Viskas aprašyta: kaip Romanovai prasidėjo Rusijoje ir jų pabaiga su mirčia. Nikolajaus II aprašyta šitame numeryje "Amerikos Lietuvis." Knygelė papuošta su daugeliu paveikslu. Kaina tik ..... 25c. su prisuitimu ..... 30c.

"Amerikos Lietuvis," 15 Millbury st., Worcester, Mass.

NEATIDĖK, BET PIRK ŠITA MASINĄ DABAR.

Vienas iš naudingiausių išnisių gospadinei. Iš vieno svoro viesto ir vienos kvortos pie no, padarysi 2 svaru sviesto ir viestas bus šviežiutėlis, turės skanų smoką, persivalys ir metalpins savyje apgavingu primaišy nų; reiškia nebus adularavotas.

Šrokuota, kad per metus sučeklysi 25 dol. turėsi šviežią sviestą. Jeigu kada užsiliks smėonos ir tai galėsi sumušti į sviestą. Muštuvas stiklinis dra ai padarytas. Visas paaiškinimas bus lietuviškai išdukuotas, kaip su juom apsieiti. Mes į gvarantojam, delto kad mes pa į vieną vartojam ir žinome kad eisybė. Prisiusk 2 dol. o mušto vą su patarimu tuojuas apturėsi. Arba užrašyk bent 4 "Am. Liet." skaitytojus, o mašinėlę gausi dovanų.

M. Paltanavičia, 15 Millbury st. Worcester, Mass.

Severas Lietuviškas Kalendorius Del 1919 m. Dovanų

Neužmiršk gauti šita knyga — kalendorių savo aptiekoje. Jie duodasi dovanų, be užmokescio. Jeigu tavo aptiekorius neturi, rašyk tiesiog pas mus. Pasakyk savo draugams apie tai, mes norime, kad kožnas vienas jį turėtų.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA.

KOSULIS IR KORIZA yra kasdieniniai lankytojai. Kad juos nusivyti ir išvengti jų įtekmės, imk Severa's Balsam of Life (Severas Balsamą) dėl plaučių, kuris yra puiki gyduolė nuo kosulio. Kaina 25 ir 50c.

NEGROMULIOJIMAS padaro ligonį silpnu atneša užkietėjimą ir dispepsia. Severas Balsam of Life (Severas Gyvasties Balsamas) gelbsti išvyti lauk šiuos nėsma gumus. Sustiprina visą sistemą ir reguliuoja kepenų darbą. Kaina 85c.

NEŠVARUS KRAUJAS yra priežastis dėl šunvočių, išsivertimų, skaudulių, papučių ir inkstų, kas turi būti gydoma kaipo velymu kraujo. Severas Blood Purifier Severas Kraujo Valytojas) padaro šį darbą greitai ir sąmoningai. Kaina \$1.25.

LINIMENTAS reikia vartoti visokiuose skausmuose, reumatizmo, neuralgijos ir kur tik Linimentas yra reikalingas ant viršutinių skausmų ir krampų Severa's Gothard Oil (Severas Godartiškas Aliejus) yra puikus linimentas tokiuose reikaluose. Kaina 30 ir 60 centų.

GALVOS SKAUSMAS reikalauja greitos pagalbos. Kad pagelbėti imk vieną arba du Severa's Wafers for Headache and Neuralgia (Severa's proškos nuo galvos skausmo). Kaina 25 centai.

UŽKIETĖJIMAS yra tankiai pasekamas su svaigimu galvos, tulžiaivimu, geltlige ir kitais kepenų negalėjimais, kas gali būti lengvai pašalinta su greitu vartojimu Severa Liver Pills (Severa's Pigukos Kepenom). Jos dirba greitai. Kaina 25 centai.

MOSTIS DEL ZAIZDŲ, kuri gydo greitai netik zaizdas, bet ir skaudulius, nudeginimus, nusitimus, nubrodymus ir įkirtimus, yra priimanas draugas ir kožnas namus. Pamėgink Severa's Healing Ointment, (Severa's Gydančią mostį), yra gera Jauniems ir seniems. Kaina 25 centai.

GERAS APETITAS reiškia visuotiną gerovę. Įgauti gerą apetitą ir turėti, imk Severa's Stomach Bitters (Severos Skilvio Bitters), paėmus laikas nuo laiko padaro stebuklus ir ant sveiko žmogaus. Kaina 75c. ir \$1.50.

SILPNI NERVAI priduođa isomnia, nervingą histeriją, pailsimą ir nerivškumą. Jeigu nori padrūpinti visą nervų sistemą, imk Severa's Nervoton (Severa's Nervotoną) yra puikus tonikas pailsusiems nervams. Kaina \$1.25.

NIEŽAI žinomi kaip itch scabies, eczema, ringworm, ivy poison, salt rheum, tetter, hives ir žnaibuliai nuo šilumos greitai išnyks, jeigu Severa's Skin Ointment (Severos Odinę mostį) vartosi. Reikia uždėti greitai ir tuojuas pajausi sveikatą. Kaina 50c.

STRENU SKAUSMAS veik visada galima atsekti į vidurinių inkstų nesveikatą. Atrasi, kad Severa's Kidney ir Liver Remedy (Severa's gyduolės nuo inkstų ir kepenų) yra geros gyduolės imti delei atgavimo sveikatos. Kaina 75c. ir \$1.25.

MOTERIS IR MERGINOS yra tankiai dirva visokių moteriškų nedagalėjimų, kurie sulaiko jas nuo dieninio užsiėmimo, Severa's Regulator (Severa's Regulatorius) širdingai pasiulomas kaipo gyduolė tokių ligų moteriškų lyties, tai yra moterų draugas. Kaina \$1.25.

SEVERA'S ŠEIMYNOS GYDUOLĖS yra parduodamos visose aptiekose. Prašyk savo aptiekoriaus. Jeigu negali gauti jų savo apielinkėje, pasiusk užsakymą su pinigais tiesiog pas mumis:

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA.

DRAUGAS NELAIMĖJE!

Material, mechanika, audėjai, fabrikos ir siap visokio darbininkai, diebant vietoj ir lauke, yra amžinai draugai!

Neapsigauk pirkdamas pigius vaistus didelėse bonkose. Retkalauk geriausia. Kuomet pirksi Pain-Expeller, persitikrink ar yra IKARA, falabankis ang baltisuko, 30 centai ir 60 centai su bonka. Gausnamos visose aptiekose, ar tiesiog is laboratorijos.

P. AD. RICHTER & CO., 74-80 Washington St., New York, N. Y.

Knygų Agentas

Ar rašysi, ar skaitysi, ar surukusiam ruime kazyruosi?..

AR RAŠYSI, AR SKAITYSI, AR SURUKUSIAM RUIME KAZYRUOSI?..

Ar matai šita paveikslą viršui? Čia du gyvenimai žmonių nupiešti. Žmogus, kuris knygas skaito, jis turi viltį, mato ateitį, tvėria gyvenimą, dailina pasaulę, jo darbai kėrvoja kitus ir tave patį. Atmink, kad mokslas ateina iš knygų ir sveiko protavimo! Kitame šone matai žmones kazyrėms lošiančius, prirukę, ant tų dumų pažiūrėjus, tik vargas matyti. Tie žmonės kazyrėms lošia, gal einikį iš noskių, o gal iš pinigų. Ar tu mañai, kad jie išloš? — Nieko, viesai nieko! Žmogus tik tada praturti, kada dirba čėdydamas pinigą ir sveikatą. Šitie žmonės niekad savęs nevaldo, juos turi kiti valdyti iš jų politikieriai tik toki išeina, kad kitą nuskriaust.

Buk vyras, buk moteris apšviesta, skaityk gerų knygų, stok į eiles žmonių, kurie skaitosi sau už garbę buti apšviestų, sumaningu.

RASPUTINO aprašymo knygelę nepraleisk nenusipirkęs, išmoksi suprasti kaip silpnas yra žmogus, kaip vargas patį vergėją pavėrgė. Nelauk, siusk pinigus dabar. Kaina tik 40c

LIETUVISKAS ELEMENTORIUS. Jeigu nemoki skaityti, gali pats per save pramokti, labai lengvai gali savo vaikučius pamokinti skaityti ir rašyti savo kalboje. Kaina tik ..... 25c.

MOKINKIMĖS RAŠYTI. Nusipirk ir išmok gražiai rašyti. Kiekvienas tave pagirs, kad gražiai rašai ir visur tiksai. Išmoksi gražiai rašyti tikta už ..... 25c.

KALBAMOKSLIS ANGLISKAI ir LIETUVISKAI. Apie tą knygą nereikia nė sakyti, jūš žinote, kad ta kalba reikalinga. Jos vertė yra daugiau negu mūsų pažymėta kaina ..... 25c.

ANGLISKAI LIETUVISKAS ŽODYNELIS, 50c. Knygelė visada galima kišeniuje laikyti ir kad prisieina kokio žodžio žinoti, pažiūrėk ir žinosi. Knygelė verta turėti kiekvienam.

ARITMETIKA, 50. Knygelė labai naudinga, delto kad kožnas nori sau geriau susirokuoti savo visokius reikalus. Nusipirk, pamatysi, kad busi du syk vertesnis, prasilavinęs, matysi kaip geriau seksis.

VOKIEČIŲ KALBOS VADOVELIS, 35c. Kaip turi laiką gali prasilavinti vokiečių kalbos, kad nešandien, tai ryt bus naulinga — ką moki ant pečių nereikia nešioti.

DAKTARAS KIŠENIŲJE, 75 CENT. Knygutė su pamokimais kaip užlaikyti savo sveikatą, kaip gelbėtis nelaimėse.

PARLAMENTARISKOS TIESOS 10c. Kaip vesti susirinkimus, kaip užsilaikyti ant mitingų. Kad nekelti bereikalo maištas. Turėk šita knygelę, pagal ją elgkis ant susirinkimų ir ji vėta turėti kiekvienam.

KAIP PASTOTI UKESU. Knygelė su klausymais ir atsakymais. Vėta turėti kiekvienam. Kaina ..... 15c.

KNYGELĖ DARŽOVIŲ AUGINIMU, 20c. Paaiškina viską apie auginimą visokių daržovių: ankstyvų ir vėlyvų, kuri daugeiui žmonių atnešė didelę naudą, kurie ją šiemet pirko.

DVI PRELEKCIJOS APIE UKININKYSTĖ, 20c. Knygelė vėta perskaityti po 10 kartų tiems, kurie nori pasekmingai vesti ikę čionai arba Lietuvoje.

ISTORIJOS KARIAUJANČIŲ ŠALIŲ, 2 DOLERIAI. Nusipirk šita knygą, tai turėsi visą universitetą savo namuose. Susipažinsi su istorijoms Vokietijos, Francijos, Anglijos, Rusijos, Vengrijos, Bulgarijos, Rumunijos, Italijos, Serbijos, Turkijos, Juodkalnijos ir Belgijos. Perskaityk jų istorijas po kelis kartus, matysi tų tautų pradžia ir gyvenimą iki šių laikų. Labai naudinga tau bus žinoti ir gausi platų supratimą apie šią pasaulę. Surinkta ir sudėta tau perlai mokslo ir žinios. Surinkta į vieną knygą, tik imk ir skaityk, švieskis ir kitus šviesk. Rašyk dabar, nusipirk ir pradėk skaityti! Rasi joje ir daugybę paveikslų iš Istorijos virš minėtų tautų.

FRANCIJOS REVOLIUCIJA, 40c. Tu girdi apie revoliucijas. Kaip puola carai, karaliai ir vėl kaip žūsta žmonės vieni kitus beždudami, tas tau neaišku, nesupranti kodėl ir kokios priežastis tame yra. Skaityk Francijos Revoliuciją. Šita knyga kaip tik išleista, kad tave supažindinti su tuo reikalu. Gražiai ir aiškiai čia supras kodėl žmonija kaip jurių vilnys siubuoja. Nusipirk knygą pilna gražių paveikslų.

ZMOGUS PO MEDŽIU. Šešiosdešimtis gražių prakalbų, liešančių visokius žmogaus gyvenimo reikalus. Kaina ..... 50c.

NUSKENDIMAS TITANIKO. Pirma didžiausia nelaimė šių gadynių, nuo kurios iki dabar vien tik pražūtis tęsėsi. .... 25c.

KITOS MŪŠŲ KNYGOS:
Valkata, keturių veiksmų drama ..... 35c.
Skambančios Stygos, eilės ..... 20c.
Dainos juokeliai net linksta keliai ..... 20c.
Geležiniai nagai, puikus aprašymas ..... 35c.
Istorija apie amžiną žydą ..... 10c.
Belaisvio Balsas, kareivio Esperantisto karės aprašymas 15c.

Pirkite šias knygas, naudokitės jomis, o mes rupinsimės padaryti jums daugiau naudingų knygų. Jeigu tau laikai geresni, turi darbą ir pinigą, tai kreipk savo gyvenimą ne keliu palaidumo, bet lavinkis ir mokinkis. Kas pirksite bent už porą dolerių knygų, mes visada pridėsim jums ką-nors dovanų. Rašykite:

"AMERIKOS LIETUVIS," 15 Millbury st., Worcester, Mass.

VIETOS ŽINIOS

Aušrelės vakarinės mokyklos kursai prasidėjo per eita pėnyčia. Mokinių susirinko apie penkiolika ypatų, daugiausia čia gimusių. Ateinarčią sėredą tikimasi daugiaus mokinių turėti. Aušrei rengia programą Naujų Metų dienoje savo kambaryje, 45 Millbury st., Rialto Teatro name.

Šokiai Aušrelės choro atsisibus 25-tą sausio, o ant rytojaus ruošiamas didelis koncertas. Tikimasi daug svečių iš apilinkės miestų. Pageidaujama prie A. choro daugiau merginų. Aušrietis.

Pramonininkų vakaras. Praeitios nedėlios vakare tapo sušauktas Worcesterio pramonininkų vakaras per p. J. Dabrila, Royal Lunel savininką. Susirinkimas atsisubuvo Vyčių name. Buvo parengta ir puiki vakarienė kurią parupino p. Dabrila savo kaštais. Labai gaila kad ne visi pramonininkai buvo ant šio vakaro. Vakaras buvo praeistas pasikalbėjimu, kaip lietuviai pramonininkai galėtų geriau vesti pramonę savo, nes kai visokiems žmonėms, taip ir pramonininkams reikia tobulintis, kad pramonę geriau suprasti ir geriau ją vesti. Ant šio susirinkimo pirmininkavo kunigas Čeplikas. Jis paragino kiekvieną atėjusį šį pakalbėti apie pramonės reikalus. Pramonininkai kalbėjo kuon visi ir savo kalbose pritarė kad pramonininkai būtina turi vienytis delei daugelis priežasčių, kad palaikyti lietuvių pramonę, kuri labai yra stelbiama svetimtaučių.

Po visų kalbų tapo išrinktas komitetas, kad sutaisyti tam tikrus įstatus, pagal kuriuos pramonininkai galėtų organizuotis ir tobulintis prie pramonės.

Kitas susirinkimas nutarė šaukti ateinantį mėnesį ant kurio kiekvienas pramonininkas bus kvieistas ir kiekvieno priderystė ateiti delto, kad susivieniję pramonininkai nėtik padarys sąų lengviau, bet ir savo žmonėms galės daug geriau patarnauti. Todel kaip gausite kitą pakvietimą, kiekvienas būtina pribukite, tai yra svarbus reikalas. Jeigu Lietuva nori gyvuoti, lietuviška pramonė turi tobulintis.

Kun. Jakaitis kalbėjo nurodydamas pramonininkų ant vietos stovėjimą, nedarymą pirmynžengimo. Nurodė kaip reikalinga visada buti su laiku ir su pramonės reikalais apsipažinusiems. Toliaus tapo užmahyta parinkti aukų delei Lietuvos reikalų, ant ko visi sutiko ir suaukavo apie \$117.

Vakarą pamargino gražiai su muzika ir su dainelėmis jauni vaikinai ir merginos, už ką jiems visi susirinkę širdingai padėkavojo. Taipgi vakaro rengėjui, p. Dabrilai, už jo sumanymą ir nepasigaiėjimą savo išlaidų, ištarta širdingai ačiū.

Ten buvęs.

Axel Brinck, 45 metų amžiaus, gyvenantis ant Salem gatvės, praeitą savaitę nusizudė išgerdamas nuodų. Jis išgėrė nuodus akyvaizdoje savo sesers, kuri išpradžių nesuprato ką jis darė. Priežastis sakoma didelis nusiminimas.

Kalėdų dienoj didelė vandens dūda ties Vernon Square truko ir padarė blėdies ant apie \$2,000. Talyalis Millbury gatvės buvo visa paplukus. P. Balčiuno restauracijai ant 4 Millbury gatvės padaryta blėdies ant \$100.

Reed & Prince šriubų dirbtuvėj ir kitose šio miesto dirbtuvėse tveriamas klešos darbininkų mokintis anglų kalbos. Mokinimo laikas bus išimtas iš darbo valandų ir kompanijos vistiek užmokės už laiką darbininkams.

Nepaprastas Koncertas.

Praeitą nedėdienį atsibuvo A. O. H. salėje nepaprastas koncertas, kaip programos įvairumu taip ir išidymo pasekmingumu uris parengtas vietos socialisčių kuopos ir jos choros. Programo išpildyme pagalbėjo p. J. Butėnas iš Brooklyno ir dvi vietinės sostės, p-lė Izabelė Avietėnaitė ir p-lė M. Jablonskaitė. Tai bene antras šiais metais socialistų parengtas didelis koncertas. Kaip pirmame, taip ir šiame koncerte matoma, kad kuopa nepaigaiėjo triuso ir išlaidų kad suteikus worcesteriečiams tikrus muzikališkos lailės vakarus.

Nors šį kartą programoje buvo kiek trumpesnė, bet už ai išpildymas buvo geriau atliktas ir dailės žvilgsniu viršija pirmąjį. Apart to r sulyg publikos skaitlingumo. (Žmonių buvo pilnutė svetainė) ir jos entuziazmo šis koncertas buvo piinai pasekmingu.

Kuopos choras vedamas p. Dirvelio daug per šį laiką natomai padirbėjo ir išpildė naujas dainas gyvai ir harmoningai. Orchestra taipgi gražiai atliko savo užduotį. Solistai iššaukė nuolatiniai gausių aplodismentų.

Daugelis kartų man teko girdėti p-lės Avietėnaitės laianavimą. Ir nors pirmiau ji visuomet mokėjo idėti daug sielos ir melodijos į savo dainas, bet jos balsui lyg stygo spēkos ir stiprumo. Šį kartą tos ydos nebuvo. Jos balsas netik savo grože ir jautrumu, bet po draug ir nepaprastu stiprumu žavėjo klausytoją. Jos balsas žymiai išsitobulino ir sustiprėjo, nuo laiko kaip teko pirmiau girdėti. Gausius aplodismentai, kuriuos teikė jai publika buvo pilnai užpelnęti. Ypatinai puikiai ji sudainavo "Naktis."

Plačiau Amerikos lietuviams žinomo dainininko, J. Butėno balsas buvo ir-gi pačiam gerume. Ir šį kartą kaip ir pirma, Butėnui aplodismentų netruko.

P-lės Jablonskaitės puikus ir giliai išlavintas balsas nors worcesteriečiams nenaujiena, bet kiekvieną kartą ji sugėbia stebinti ir

žavėti publiką naujoms savo balso ypatybėms. Šį kartą jos sunki kolaraturinė daina "Perle du Bresil" sukėlė didelį entuziazmą.

Koncerto pelną kuopa skiriamanti Lietuvių Mokyklai, kuri busianti įsteigta Endicott st. svetainėje. Pelno rodos bus nemaža.

Muzikos Mėgėjas.

Blogas oras Kučioj ir Kalėdų dieną daug sutrukdė programą, kuri Worcesterio jaunuomenė rengė ant Common ir kitose dalyse miesto.

Allen Marble, 43 m. amžiaus, nusizudė 29 d. gruodžio, persišaudamas. Priežastis sauzudystės sakoma buvo nesveikata.

Gana įstabu, kad toks, galima sakyti, vudutinio didžio miestas kaip Worcester (mažiau nē 200,000 gyventojų) turi tiek daug sauzudysčių. Tai visai neretas atsitikimas pas mus išgirsti, kad kas pasikorė ar užšiuo dino ar persišovė.

28 d. gruodžio inžinas suvažinėjo ir mirtinai užmušė John Doherty, 45 m. amžiaus, kuris dirbo ant geizelio South Worcesteryje, etoli Gates st. tilto.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo Juozo Vaituvičiaus iš Bamštarų dvaro, kalvarijos pav., Suvalkų gub. Porą metų atgal gyveno Worcester, Mass. Dabar yra svarbus reikalas man su juom susišiinti. Taipgi pajieškau Vincos Prieštaragio, rodos gyvena apie Bostoną. Meldžiu jų pačių arba pažįstamų apie juos pranešti. Vincas Pakruojis, 21 Beach st., Worcester, Mass

Pajieškau Motiejaus Pranaičio, gyvena Londone, Anglijoj ir išsiima rubsiuivyste, jisai tankiai užeidavo pas Vinca Barulį Meldžiu kas apie jį žino pranešt arba juo paties atsiliepti, turiu svarbų reikalą. Jonas Prapolenis, 83 Penn ave. Worcester, Mass. North America.

PARSIDUODA GERI FURNICIJA šešių rūmų, gerai įtaisyti ir gerai užlaikomi. Kas norite pirkti, meldžiu kreiptis puse po šešių 69 Hollis st. Gera progą pigiai nupirkti. JONAS RAKAUČKAS, 69 Hollis st., Worcester, Mass. 1 floor.

Tik ką išėjo iš spaudos naujas veikalas "GYVENIMO VERPETE." Drama V altuose, 77 puslapių, kaina 45 centai, imant daugiau negu 12 knygūčių, parsiduoda už pusę kainos.

Šis veikalas paimtas iš Amerikos lietuvių gyvenimo ir labai tinkantis lietuvių scenai. Jame įeina 18 aktorių. Patartina visiems dailės mylėtojams šiuo veikalu pasinaudoti. Veikalą išleido Lietuvių Literatūros, Dailės ir Dramos Dr-ja "Aušrelė," Worcester, Mass.

Visi norinti gauti šį veikalą, kreipkitės administratoriaus vardu: PRANAS ZATOVECKAS, 20 Alpine st., Worcester, Mass.

VISI BIZN TERIAI GARSINĖTĖS "AMERIKOS "LIE TU VYJE."

STUMBS PARSIDUODA. Dviejų kamentų namas ant W. Boylston street, parsiduoda kartu su bane ir žemės 250 ilgio ir 100 pločio, 10 obelių, labai pigiai parsiduoda, su traša ir apie 100 vežimų lentų, malkų. Kaina 3,200 dol., įnešti apie \$700.

FRANK GUDŽIUNAS, 7 Upland st., Worcester, Mass.

ISPANIŠKA INFLUENZA. "Užpuola tuos pirmiausia, kurie turi katarą." Štai viena gyduolė ant kurios ligoti gali pasitikėti. Jeigu nori nusikratyti katarą ir visus jo biaučius simptomus nuo savo sistemos trumpiausiam laike. Gali su musų automatiškų įkvėpimu. Gydo Ispaniška Influenza, katarą, dusulį, šieno drugį, kosulį, šaltį ir kurtumą. Išgydo ir laiko išgydytą. Užtenka ant viso gyvenimo. Prisišime šitą gyduolę per pačtą už 2 dol.

Mažiausia apie 2 kvortos nuodisų snarglių subėga iš galvos į pilvą per 24 valandas, blogamė kataro padėjime ir susirgdina vidurius. Vienutėlis budas išgydymo yra sustabdyti bėgimą. Nereikalauji sirgti nē vienos dienos. Ta liga yra pavojinga ir užšibaigia su džiova.

Parsisišk šitų gyduolių tuojaus. **HERB REMEDY CO.** 503 Trust Bldg., Galveston, Texas.

SKAUSMAI IR GĖLIMAI GREIT PRAEINA. Patirsite, kad Sloan's Liniment palengvina žiaurius reumatiskus gėlimus.

Patepkite lengvai. Visai netrinkite. Lai jis susigeria pats per save. Ir tuojaus pajausite, kad lengviau darosi.

Amžini gėlimai, sustinginas, skausmai, traukymas raumentų, veržimas gyslų, štyvumas sprande, tai vis nesveikumai, kuriuos Sloan's Linimentas lengvai pergali. Gyduolės tyros, tinkamos vartoti ir prieinamos. Klauskite kokioje nors aptiekoje.

Sloan's Liniment Kills Pain

DABAR ATEJO IŠMĖGINIMAS. Dabar atėjo išmėginimas. Pereitus tris mėnesius turėjome pertikrinimus populiariskumo Triner's American Elixir karčio vyno per visas Suvienytas Valstijas ir Kanadą. Didžiausias reikalavimas šių gyduolių sulaužė visus rekordus. Ir kodėl? Delto, kad šios gyduolės išvalo vidurius geriausiu budu. Duoda ir užlaiko natūrališką vidurių ėjimą be skausmo ir poalkinio užkietėjimo. Toks normališkas išvalymas yra labiausiai reikalingas šiuose epidemijos laikuose. Delto atmesk kitokias preparacijas, "tokias pat," ir reikalauk Triner's American Elixir karčiojo vyno. Visose aptiekose \$1.10. Reikale reumatizmo arba neuralgijos skausmų, išsisukimų, sutinimų ir tt. Triner's Liniment yra gyduolė, ant kurios visada galima atsistėti. Kaina 35c ir 65c. aptiekose, per pačtą 45c ir 75c. Linkime Jumis linksmių Naujų Metų!

JOSEPH TRINER CO., 1333-1343 So. Ashland ave. Chicago, Ill.

Geriausios rūšies akiniai, 1/10 12 K. auksų aptraukti rėmeliai, vertės \$2.50, musų kaina \$1.98. Stiklus akiniams suteikiame sulyg akių per musų akių registruotą Optometristą — nedaugiaus kaip \$2.50. **OPTICAL DEPT.** Denholm & McKay Company Worcester, Mass. Boston Store.

SPECIJALISKAS IŠPARDAVIMAS PER 10 DIENŲ. Su numušimu 10 nuošimčio laike šio speciališko išpardavimo. Musų ekspensai maži, todėl musų kainos yra pigios.

Geriausai rubai, vėliausių madų, vyrų ir vaikų, pas — **STAYMANS,** 7 Vernon st., Worcesteryje.

REIKALINGA merginos del lengvo darbo prie dratų gera mokestis: nuo 12 iki 16 dol. ant savaitės, \$1.50 ant dienos pakol mokinas. Atei kite pas **Hamblin & Russell Mfg Co., 28 Water st., Worcester**

SUMAŽINK BRANGŲ PRAGYVENIMĄ. Nebuk be cukraus. Mes prisišime tris svarus chemišką cukraus, su kuriuom pasaldysite daugiau kavą, kaip kad su 77 svarais paprasto cukraus, kuri perkate krautuvėse. Chemiškas cukrus yra 25 kartų saldesnis kaip kad bent koks nors cukrus pasaulyje, ir yra išdirbtas chemiškai iš tikro maisto su palaptingu procesu. Prisišk visą popierinį dolerį už tris svarus. Atmink, kad tris svaraia yra lygus 75 svarams paprasto cukraus, Jeigu neužsiganėdinsi gražiname pinigus.

JOHN H. RICKVICH, P. O. BOX 401, Auburn, Wash.

PUIKĖI UZEIGA PAS ANTANĄ SVIDERSKĖ

Šis laiko puikų restoraną, salnų, netoli nuo stoties, pakeleivigimė Worcesterio lietuviams labai patinka. Visada prilimus patarnavimas. Prie gerų valgių galima gauti ir išgerti. Atminkite adresą: 69 GRAFTON ST., WORCESTER, MASS

DR. J. A. TESSMER DENTISTAS 306 Main St. Tel. Paik 3310 Laikis savo ofisa atidara Utarnyko ir Ketvergo vakarais pervisus žiemos mėnesius.

HOTEL VERNON Prop. M. McCADY Pukliausias hotelis lietuvių apgyvendinti. **VERNON SQUARE,** Worcester, Mass

ŽUVU RINKA Aukščiausios žuvys, osterius, cionaus, vežius, taipgi varinavotus galima gauti kuo.

TYRAS COD LIVER aliejus ir gyvi vėžiai ant pardavimo žinoms ir į krautuves **SULLIVANS VERNON SQ. FISH MARKET.**

NORĖDAMI pirkti arba parduoti farmas, stubas, parrandavoti kambarius ir tt., garsinkitės "Amerikos Lietuvyje."

Pageibsti Sergantiem Gydau moterų užsisenėjusias ligas, kaip tai vidurių, baltųjų, mėnesinių, priepuolio, sukātų ir patrukimų. **A. KUPSTIENĖ,** 366 Millbury st., Worcester, Mass.

Lietuvis Graborius Stuomi pranešame Worcesterio lietuviams, jogel mes užslame graborystės reikalais. Atlekkame kuopliausia ir geriausia laidotuvų reikalais. Taipgi pat ir krikštyvų ir vestuvų reikalais. Visišk atlekkame kuopulkausia ir meidžiame su visais reikalais krepdis pas mus šiuo adresu: **Simonas Grinkevičius,** 80 Ward st., Tel. Cedar, 1894. Worcester, Mass.

Daugiau Lietuvių eina pas mane negu pas kitą Dentistą Worcester Aš esu Expertas auskavime Žemiausios Kainos **Traukiu dantis be skausmo** **DR. FREDERICK BROWN** 34 FRONT STREET Next To Plaza Theatre Atdarą Vakarsais

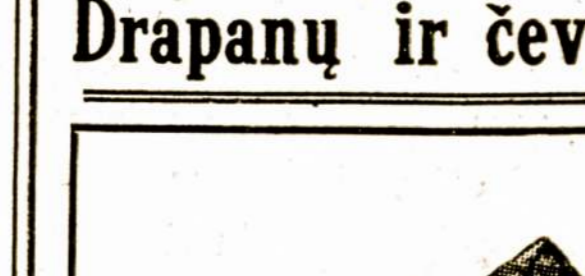
Letuviška valgykla ir keptuvė įvairių gardumynų Su šiuomi pranešam visiem lietuviams kad prie musų valgyklos šiomis dienomis mes atidareme ir keptuvę įvairių piragalių, keksų ir pajų. Kviečiame pas mus užėti valgyti nes čia visada rasite sveičiai viską padaryta. Taipgi i namas galėsite imti musų keptuvės gardumynus. Nepamirškite adresu **ROYAL LUNCH** 12 Grafton St. Tel. Park 8266 Worcester

KUR BĖGI JONYS? —Aš bėgu į Conlins čeverykų krautuvę. **10 Vernon Square.** Tę parduoda gerus čeverykus.

Nepamirškite musų Drapanų ir čeverykų KRAUTUVES

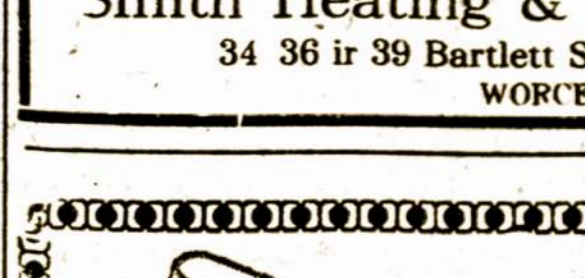
Naujausios mados sutai, lakrybelės, marškiniai, kaklaraiščiai, čeverykai vyrams ir moterims. Kviečiame visus brolius ir seseis pirkti pas mus, nes pigiau niekur nerasiite; geriau pas savą negu kur kitur. Kviečiame visus atsilankyti **V. GINKUS** 52 Millbury Str. Worcester, Mass.

Geriausias Blekorius! PELEŅU SIETUS, TRIUBAS IR BAČKAS DAROME IR TAIŠOME. Blekes stogus, boilerius, šilto oro pečius ideame ir taisome. Garo gazo ir vandens triubas įvedame ir taisome. Darbų gerai ir nebrangiai atlekkame.

Smith Heating & Ventilating Company 34 36 ir 39 Bartlett Street, ties Trumbull Square WORCESTER, MASS

The Just Wright SHOE GERIAUSIA **Čeverykų Krautuvė** Jeigu nori neru dratų ir smagių čeverykų ateikite pirkti pas **Amutį ir Ananką** o visada busi užganėdintas savo pirkimu. **Amutis ir S. Ananka** 27 Millbury St., Worcester, Mass

Amutis ir S. Ananka 27 Millbury St., Worcester, Mass

"AUŠRINE" Geriausias moterų žurnalas, išeina prieš 15 dienų kiekvieno mėnesio. Kaina metams su prisiuntimu \$1.50. Adresas: "AUŠRINĖ," 244 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Dr. Kathalin Voorhis 28 Pleasant St., Worcester, Mass. Speciališka užslima gydymu **MOTERŲ ir VAIKŲ** nuo visokių ligų. Valandos nuo 2 iki 4 po pietų ir nuo 7 iki 8 valanda vakare

Daugiau Lietuvių eina pas mane negu pas kitą Dentistą Worcester Aš esu Expertas auskavime Žemiausios Kainos **Traukiu dantis be skausmo** **DR. FREDERICK BROWN** 34 FRONT STREET Next To Plaza Theatre Atdarą Vakarsais

Letuviška valgykla ir keptuvė įvairių gardumynų Su šiuomi pranešam visiem lietuviams kad prie musų valgyklos šiomis dienomis mes atidareme ir keptuvę įvairių piragalių, keksų ir pajų. Kviečiame pas mus užėti valgyti nes čia visada rasite sveičiai viską padaryta. Taipgi i namas galėsite imti musų keptuvės gardumynus. Nepamirškite adresu **ROYAL LUNCH** 12 Grafton St. Tel. Park 8266 Worcester

KUR BĖGI JONYS? —Aš bėgu į Conlins čeverykų krautuvę. **10 Vernon Square.** Tę parduoda gerus čeverykus.

Nepamirškite musų Drapanų ir čeverykų KRAUTUVES

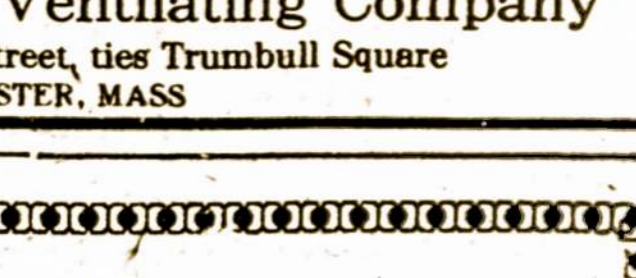
Naujausios mados sutai, lakrybelės, marškiniai, kaklaraiščiai, čeverykai vyrams ir moterims. Kviečiame visus brolius ir seseis pirkti pas mus, nes pigiau niekur nerasiite; geriau pas savą negu kur kitur. Kviečiame visus atsilankyti **V. GINKUS** 52 Millbury Str. Worcester, Mass.

Geriausias Blekorius! PELEŅU SIETUS, TRIUBAS IR BAČKAS DAROME IR TAIŠOME. Blekes stogus, boilerius, šilto oro pečius ideame ir taisome. Garo gazo ir vandens triubas įvedame ir taisome. Darbų gerai ir nebrangiai atlekkame.

Smith Heating & Ventilating Company 34 36 ir 39 Bartlett Street, ties Trumbull Square WORCESTER, MASS

The Just Wright SHOE GERIAUSIA **Čeverykų Krautuvė** Jeigu nori neru dratų ir smagių čeverykų ateikite pirkti pas **Amutį ir Ananką** o visada busi užganėdintas savo pirkimu. **Amutis ir S. Ananka** 27 Millbury St., Worcester, Mass

Amutis ir S. Ananka 27 Millbury St., Worcester, Mass